

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

01.06.2022 kl. 9.15-11

Møterom 448, JUS2

Til stede:

Halvard Haukeland Fredriksen (leder) (a)
Hilde Hauge (a)
Erling Johannes Husabø (a)
Espen Verling (b)
Maria Sandtorv Møller (c)
Vegard Fuglseth (d)
Fredrik Bøhn (d)

Forfall:

Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)
Tarjei Ellingsen Røsvoll (b)
Amalie Jæger Bentzen (d)

Sekretær: Anne Grethe Nielsen

Kontakt: studieutvalget.jurfa@uib.no

ePhorte 2022/334

Saksliste

Sak 33/22	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: <ul style="list-style-type: none">Sak 34/22-2-a om endring av litteraturliste i JUS397 Masteroppgave (forskerlinje) ble behandlet på SU-møte den 26.04.22 og dermed ikke som fullmaktsvedtak.Sak 49/22 utsettes til behandling på sirkulasjon.
	Dagsorden: Ingen merknader
Sak 34/22	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 26.04.2022. Godkjent på sirkulasjon 29.04.2022.
2	Fullmaktsvedtak: <ul style="list-style-type: none">b) Endring av litteraturliste i JUS242 Rettergangc) Endring av litteraturliste i JUS135 Rettsstat og menneskerettigheterd) Endring av litteraturliste JUS136 Obligasjonsrette) Endring av litteraturliste og tillatt kompendium på eksamen JUS289-2-A International Civil Procedure <i>Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til studieutvalget.jurfa@uib.no</i>
3	Muntlig orientering om evaluering av «Bedre læring, bedre jurister» v/ Jan-Ove Færstad
4	Orientering om NOKUT-tilsyn
5	Orientering om arbeid med revidering av Utfyllende regler ved Det juridiske fakultet
6	Evaluering av tosensorordning som prøveprosjekt på JUS136 Obligasjonsrett <i>Saken oversendes til fakultetsstyret.</i>

7	Orientering om høring av forslag til modell for engelskspråklige emner
Sak 35/22	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1 SU uttaler	Rollebeskrivelse og godtgjøring av emneansvar for obligatoriske emner på 1.-4. studieår Studieutvalget tar foreløpig saken til orientering.
	Vedtaksaker
Sak 36/22	Emnebeskrivelse og pensum i JUS221 Rettsstaten OBS: saken er behandlet på sirkulasjon den 02.05.2022.
Vedtak	Endringene i emnebeskrivelsen samt litteraturliste i JUS221 Rettsstaten vedtas i overensstemmelse med forslaget fra de emneansvarlige.
Sak 37/22	Endring av emnebeskrivelse og pensum i JUS285-2-A EU & EEA Public Procurement Law
Vedtak	Emnebeskrivelse og pensum endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig fra og med høstsemesteret 2022.
Sak 38/22	JUS396 Masteroppgåve – endring i opptaksgrunnlag, arbeids- og undervisningsformer, obligatoriske krav og vurderingsform
Vedtak	<ol style="list-style-type: none"> Opptaksgrunnlag, obligatoriske krav og vurderingsform i JUS396 Masteroppgåve endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig fra og med høstsemesteret 2022. Forslaget om oppjustering av antall veiledningstimer oversendes til fakultetsstyret med følgende innstilling: Studieutvalget oppfordrer fakultetsstyret til å bevilge de nødvendige ressurser til oppjustering av antall veiledningstimer på JUS395 Masteroppgave (60 studiepoeng).
Sak 39/22	Emneansvarlig i JUS260-2-B Opphavsrett
Vedtak	Førsteamanuensis Liliia Oprysk overtar emneansvaret i JUS260-2-B Opphavsrett i studieåret 2022/23.
Sak 40/22	Endring av emnebeskrivelse i JUS298-2-A Law, Regulation, and Technology
Vedtak	Emnebeskrivelsen endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig.
Sak 41/22	Endring av emneansvar i JUR601 Innføring i jus for næringslivet
Vedtak	Postdoktor Guri Lindblad overtar som en av de emneansvarlige på JUR601 Innføring i juss for næringslivet fra professor Jan-Ove Færstad med virkning fra og med høstsemesteret 2022.
Sak 42/22	Protokoll- og sensurfrister 2022/23
Vedtak	Protokoll- og sensurfristene for 2022/23 vedtas som foreslått i saksfremlegget.
Sak 43/22	Opprettelse av nytt EVU-emne: Arbeidslivets rett
Vedtak	SU oppfordrer fakultetsstyret til å opprette EVU-emnet Arbeidslivets rett, med virkning fra vårsemesteret 2023.
Sak 44/22	Overgang til Digitale vitnemål ved Det juridiske fakultet
Vedtak	<ol style="list-style-type: none"> Studenter ved Det juridiske fakultet som oppnår mastergraden i rettsvitenskap etter 1.2.2022 får, i likhet med alle andre studenter ved UiB, utstedt digitalt vitnemål. Studenter ved Det juridiske fakultet som oppnår mastergraden i rettsvitenskap etter 1.2.2022 kan, om de ønsker det, i tillegg få utstedt vitnemål i papir ved å krysse av for dette i kandidatløftet. Dette gjelder alle som får sin grad registrert innen 1.10.2022. Studenter som får sin grad registrert etter 1.10.2022 vil kun få utstedt digitalt vitnemål, i likhet med alle andre studenter ved UiB. Ved særskilt og

dokumentert behov for fysisk vitnemål kan duplikatvitnemål i papir utstedes etter søknad til fakultetet.

4. Diplomet utfases for alle som får sin grad registrert etter 1.10.2022.
5. Nytt digitalt vitnemål vil ikke bli utstedt ved forbedring av karakter; altså videreføres praksis som gjelder for dagens papirvitnemål.
6. Det juridiske fakultet vil praktisere samme leveringstid som resten av UiB (8-12 uker), men vil generelt kunne levere vitnemål innen 8 uker, annet enn i spesielle perioder.
7. Det skal utarbeides et søknadsskjema for studenter med behov for papirvitnemål etter 1.10.2022.

<u>Sak 45/22</u>	Søknader om forskningstermin
Vedtak	Fakultetets undervisningsbehov er ikke til hinder for å innvilge de innkomne søknadene.
<u>Sak 46/22</u>	Endring av litteraturliste i JUS100 EXFAC – Innføring i juridisk metode
Vedtak	Litteraturlisten endres i overensstemmelse med forslaget fra de emneansvarlige
<u>Sak 47/22</u>	Endring av emnebeskrivelsen i JUS211 Familie- og arverett
Vedtak	Emnebeskrivelsen endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig.
<u>Sak 48/22</u>	Endring av emnebeskrivelse (vurderingsform) i JUS212 Avtalerett
Vedtak	Emnebeskrivelsen i JUS212 endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig.
<u>Sak 49/22</u>	Møteplan for studieåret 2022/23.
Saken utsettes til behandling på sirkulasjon.	

Eventuelt

Halvard Haukeland Fredriksen

Leder

Anne Grethe Nielsen

Sekretær

Sak 34/22-4

Orientering om NOKUT-tilsyn i 2022

NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet. Formålet med NOKUT er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent utenlandsk utdanning.¹

NOKUT skal i vår 2022 og høst 2022 føre tilsyn med følgende institusjoner:

- Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
- **Universitetet i Bergen (UiB)**
- Universitetet i Oslo (UiO)
- Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet (UiT)

Målet med tilsynet:

- Kontrollere at institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid oppfyller gjeldende krav i lov og forskrift
- Stimulere til videreutvikling av det systematiske kvalitetsarbeidet
- Tilsynet skal synliggjøre styrker og avdekke områder der institusjonen trenger å videreutvikle det systematiske kvalitetsarbeidet
- *Tilsynet vil omfatte hele UiB sitt kvalitetssystem*

Følgende utvalg av studietilbud ved UiB skal inngå i tilsynet:

Studienivå	Fakultet	Studietilbud	krav i studietilsynsforskriften
Ph.d.	Fakultet for kunst, musikk og design	Det kunstneriske ph.d. programmet (180 studiepoeng)	§ 4-1.2 og § 4-1.3
MA	Det juridiske fakultet	Master i rettsvitenskap (300 studiepoeng)	§ 4-1.4 og § 4-1.5
MA	Det medisinske fakultet	Master i global helse (120 studiepoeng)	§ 4-1.2 og § 4-1.3
BA	Det samfunnsvitenskapelige fakultet	Bachelor i samfunnsøkonomi (180 studiepoeng)	§ 4-1.4 og § 4-1.5
BA	Det humanistiske fakultet	Bachelor i italiensk (180 studiepoeng)	§ 4-1.2 og § 4-1.3
BA	Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet	Bachelor i matematikk (180 studiepoeng)	§ 4-1.4 og § 4-1.5
EVU	Det psykologiske fakultet	Barn som pårørende (nettbasert, 15 studiepoeng)	§ 4-1.2 og § 4-1.3

Det juridiske fakultet skal dokumentere § 4-1, pkt. 4 og pkt. 5 i studietilsynsforskriften:

§ 4.1 (4) Institusjonen skal systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

§ 4.1 (5) Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid.

¹ <https://www.nokut.no/om-nokut/>

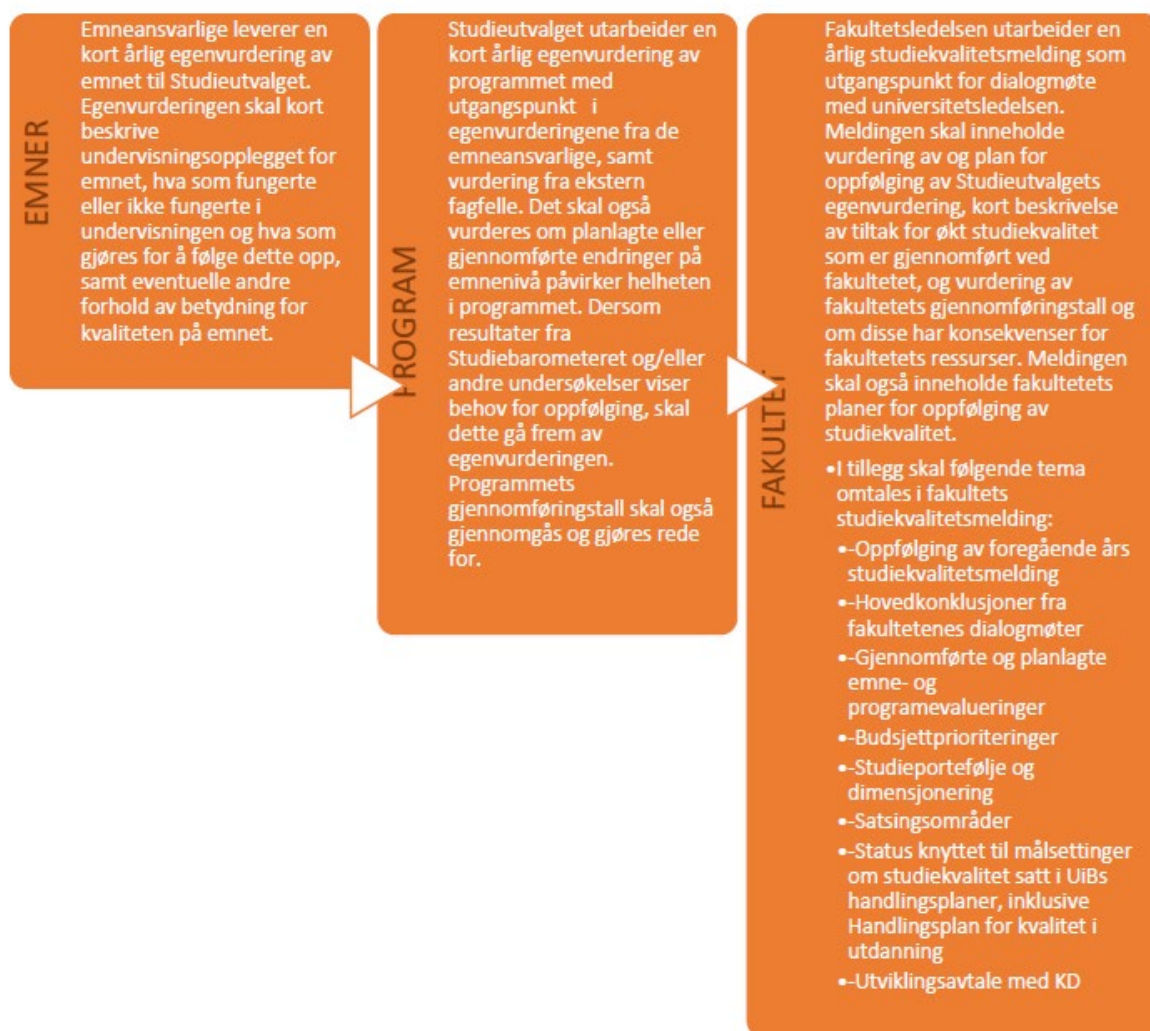
UiBs kvalitetssystem for utdanning

UiBs kvalitetssystem for utdanning har til formål å understøtte en kultur for systematisk utvikling av kvalitet i emner og studieprogram, herunder å videreutvikle kvaliteten i studieprogrammene.

Rollefordelingen kan oppsummeres slik:

Roller	Ansvar
Rektor	Universitetsstyret
Dekan	Fakultetsstyret
Instituttleder	Instituttråd
Programstyreleder	Programstyret
Emneansvarlig	

Siden UiBs system inneholder institutt, har Det juridiske fakultet laget en egen fakultetsvariant, se styresak 33/20, samt følgende modell:

SU har som programstyre ansvar for å:

- drifte studieprogrammet
- sikre kvaliteten i studieprogrammet, herunder at krav i forskrifter er oppfulgt

- spesifisere oppdrag til eksterne fagfeller
- utarbeide en kort årlig egenvurdering av programmet, blant annet basert på emneevalueringer
- gjennomføre programevaluering hvert 5. år
- sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø

Frister og milepæler i NOKUT-tilsynet:

- 15.09.2022- frist for innsending av dokumentasjon til NOKUT
- Mellom uke 45-50 i 2022: Institusjonsbesøk over to til tre dager
- Januar/februar 2023: Foreløpig innstilling fra komiteen: Ca. 15. januar, endelig innstilling: ca. 15. februar 2023
- April 2023 – NOKUT behandler rapporten i styret, og fatter vedtak.

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 34/22-5

Orientering om påbegynt arbeid med revidering av Utfyllende regler ved Det juridiske fakultet

Det juridiske fakultet har fra høstsemesteret 2021 startet innfasing av ny studieordning. I den forbindelse ble ny [studieplan](#) vedtatt.

Innfasing av ny studieordning medfører videre et behov for tilpassing av [Utfyllende regler ved Det juridiske fakultet](#). Det samlet regelverket ble vedtatt av fakultetsstyret den 16.06.2011 (fakultetsstyresak 40/11), og har blitt tilpasset løpende.

Studieadministrasjonen har i arbeidet med innfasing av ny studieordning drøftet behovet for tilpasning av regelverket, og ser et behov for en fullstendig gjennomgang med fokus på struktur, språk samt eventuelle materielle endringer. Formålet med en slik gjennomgang er å sørge for at regelverket stemmer overens med etablert praksis ved fakultetet.

En gjennomgang av utfyllende regler skal også sees i lyset av den igangværende prosessen med revisjon av UiBs grads- og studieforskrift. Utdanningsutvalget ved UiB vedtok i sitt møte den 16.12.2021 oppretting av en arbeidsgruppe som skulle arbeide med revisjon av forskriften. Studiedekan Halvard H. Fredriksen leder gruppen og arbeidet skal ferdigstilles innen sommeren 2022. I den forbindelse bør fakultetets utfyllende regler tilpasses eventuelle endringer i UiBs grads- og studieforskrift.

Studieadministrasjonen vil i samarbeid med studiedekanen forestå arbeidet med revidering av utfyllende regler. Nytt regelverk vil bli lagt fram for studieutvalget og fakultetsstyret i løpet av høstsemesteret 2022.

[Tilbake til saklisten.](#)

*Sak 34/22-6***Evaluering av tosensorordning som prøveprosjekt i JUS136 Obligasjonsrett**

Fakultetsstyret vedtok 2. februar 2021 (sak 8/21) å slå sammen JUS131 *Kontraktsrett II* og JUS132 *Pengekravsrett* til det nye emnet JUS136 *Obligasjonsrett*. Studentrepresentantene i fakultetsstyret fulgte opp med et forslag om at sensuren i JUS136 *Obligasjonsrett* skulle gjennomføres med to sensorer på hver besvarelse (sak 21/21). Punkt 3 i fakultetsstyrets vedtak lyder:

Fakultetsstyret ber om å få utredet et forslag om et prøveprosjekt med to sensorer per besvarelse på JUS136 på neste styremøte. Samtidig ber styret om et overslag over kostnadene og administrative konsekvenser.

Som en følge av dette vedtaket ble det høsten 2021 gjennomført et prøveprosjekt med to sensorer i JUS136 *Obligasjonsrett*. Formålet var å finne ut om to sensorer gir kvalitativt bedre sensur enn dagens ordning hvor enesensorer kombineres med en omfattende nivåkontroll.

Den opprinnelige planen var å kombinere tosensorordningen med digitale sensormøter, men dette viste seg vanskelig å gjennomføre i praksis. Gjeldende sensurfrister medførte at sensormøtet måtte vært avholdt midt i romjulen. Etter avtale med studiedekanen ble det i stedet gjennomført en mer begrenset nivåkontroll. Vi viser til vedlagte redegjørelse fra professor Rune Sæbø for nærmere detaljer.

JUS136 *Obligasjonsrett* er en videreføring av JUS131 *Kontraktsrett II* og JUS132 *Pengekravsrett*. For enkelthetens skyld har vi i det følgende holdt oss til tall fra sensuren i JUS131 *Kontraktsrett II* for perioden 2017-2020 som sammenligningsgrunnlag i dette notatet.

Vi har innhentet en vurdering av prøveprosjektet fra professor Rune Sæbø, som redegjør for gjennomføringen av sensuren og konkluderer med at det den samlede sensurkvaliteten trolig vil være omtrent den samme enten det brukes en eller to sensorer for å vurdere den enkelte besvarelse (vedlagt). I det følgende utbygges denne egenerveringen med tallmaterialet fra sensuren.

Gjennomsnittlig antall klager i JUS131 i sammenligningsperioden er på 22,07 %, som er omtrent tilsvarende antallet klager i JUS136 på 22,18 % høsten 2021. Det er heller ingen bemerkelsesverdige forskjeller på prosent av klagen som har ført til karakterendring, og dermed også ikke store forskjeller på prosent uendrede karakterer. I perioden 2017-2020 har i gjennomsnitt hele 43,29 % av klagen i JUS131 endret etter klagebehandling, men i JUS136 høsten 2021 var det faktisk en enda høyere prosent på hele 45,9 %.

Hvis karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur skal det nå opprettes kontrollkommisjon, der utdanningsinstitusjonen foretar ytterligere en vurdering før endelig karakter fastsettes. Kontrollkommisjoner ble innført 1. juli 2018, og vi har derfor sammenlignet tall fra perioden 2018-2020 i JUS131 og 2018-2019 i JUS132. I gjennomsnitt 4,32 % av klagen i JUS131 har i sammenligningsperioden blitt behandlet i kontrollkommisjon, mens det i JUS136 var på 6,56 %. Det var altså *flere* tilfeller av avvik på to eller flere karakterer mellom opprinnelig sensur og klagesensur med to sensorer også i den opprinnelige sensuren, men vi understreker at tallene er så små at dette trolig må være en ren tilfeldighet.

For ordens skyld har vi også lagt ved tallene fra JUS132 *Pengekravsrett*. Ettersom vurderingsuttrykket i JUS132 *Pengekravsrett* i 2020 var endret til bestått/ikke bestått på grunn av koronapandemien, er tallene fra 2020 ikke like relevante å se på i dette emnet, og tallmaterialet under er derfor for perioden 2016-2019.

Ut fra dette ser det ikke ut til at tosensorordningen i JUS136 *Obligasjonsrett* har hatt noen positiv virkning, hverken på klagetall eller utfall av klagen.

JUS136 Obligasjonsrett H21		Prosent
Klager (av 275 besvarelser)	61	22,18 %
Uendret	33	54,10 %
Endring	28	45,90 %
Til gunst	22	36,07 %
Til ugunst	6	9,84 %
Til kontrollkommisjon	4	6,56 %

JUS131 Kontraktsrett II 2017-2020	Prosent
Klager	22,07 %
Uendret	56,36 %
Endring	43,29 %
Til gunst	32,02 %
Til ugunst	10,16 %
Til kontrollkommisjon (2018-2020)	4,32 %

JUS132 Pengekravsrett 2016-2019	Prosent
Klager	22,54 %
Uendret	53,73 %
Endring	46,28 %
Til gunst	35,79 %
Til ugunst	10,44 %
Til kontrollkommisjon (2018-2019)	3,28 %

Vedlegg: Utdrag av e-post fra emneansvarlig professor Rune Sæbø til studiedekan Halvard Haukeland Fredriksen

From: Rune Sæbø <Rune.Sabo@uib.no>

Sent: Friday, May 20, 2022 12:11 PM

To: Halvard Haukeland Fredriksen <Halvard.Fredriksen@uib.no>

Subject: JUS 136 - refleksjoner over ordningen med to sensorer ved eksamen H-21

[...]

1 Innledning

Jeg viser til samtale og sender med dette som avtalt noen synspunkter på ovennevnte.

Jeg er en av tre kursansvarlige i JUS 136, Obligasjonsrett. Etter avtale med de andre kursansvarlige fikk jeg ansvaret for gjennomføring av eksamen i kurset H-21.

2 Bakgrunnsinformasjon

[...]

For å gjennomføre sensuren innen pålagt frist trenger vi normalt 9 eksamenskommisjoner. Vi ønsker gjennomgående å bruke de erfaringsmessige beste sensorene, hvor «beste» vurderes ut fra erfaringer om faglig kvalitet og leveringsevne. Grunnet behov for å bruke vitenskapelige ansatte til undervisningsoppgaver bruker vi, i alle fall på JUS 136, bare eksterne sensorer. Sensurarbeidet vil for disse normalt være fritidsarbeid, for JUS 136 i tiden før, under og etter «juleferien». Kvalitetskriteriene ved valg av sensorer medfører at vi bruker sensorer som gjerne har mer enn nok av andre arbeidsoppgaver i sitt daglige virke. Dette og den knappe sensurfristen begrenser antall eksamensbesvarelser hver sensor kan tildeles, noe som forklarer hvorfor vi normalt trenger 9 kommisjoner, altså 9 sensorer hvis hver besvarelse bedømmes av én sensor.

Selv med flinke sensorer vil det være behov for å kvalitetssikre sensuren. Jeg nevner i den anledning at selv om vi har et alt i alt solid og erfarent sensorkorps, vil det normalt være behov for å bruke en eller noen nye sensorer ved hver ordinær eksamen, noe som styrker det kvalitetssikringsbehovet en uansett vil ha. Denne kvalitetssikringen har bestått i at hver av de normalt 9 sensorene innen en viss frist sender én besvarelse inn til eksamensansvarlig som de vurderer å ligge i grenselandet mellom hver av karakterene på skalaen A-F, altså normalt 5 besvarelser fra hver sensor (jeg skriver «normalt» fordi det forekommer at noen sensorer ikke har funnet besvarelser i alle grenseområdene innen denne fristen). Eksamensansvarlig foretar deretter nivåkontroll basert på de mottatte besvarelsene, noe som både gir grunnlag for å revidere det utkast til sensorveiledning som sensorene mottar sammen med eksamensbesvarelsene, og ellers bidrar til at generelt og individuelt sensurnivå forbedres gjennom tilbakemelding til sensorene.

3 Gjennomføringen av eksamen i JUS 136, H-21, herunder nivåkontroll

Ved eksamen i JUS 136 H-21 skulle hver besvarelse bedømmes av to sensorer. Med 9 eksamenskommisjoner måtte vi da ha 18 sensorer (i praksis 17 ved den aktuelle eksamen fordi én sensor påtok seg å sensurere dobbelt antall besvarelser etter å ha overtatt for en sensor som måtte melde forfall).

Sensuren ble foretatt ved at hver sensor i første hånd mottok halvparten av besvarelsene i den eksamenskommisjonen han sensurerte i. Det ble besluttet å foreta en forenklet nivåkontroll ved at hver sensor sendte inn tre besvarelser til eksamensansvarlig, som skulle kontrollere nivået på minst én av besvarelsene. Tanken var at det var behov for en viss nivåkontroll selv om hver besvarelse ble sensurert av to sensorer, samtidig som den knappe sensurfristen umuliggjorde ordinær nivåkontroll (18 sensorer x 5 besvarelser lar seg ikke kvalitetssikre på ca. en uke, som er fristen eksamensansvarlig har). I praksis ble normalt én besvarelse fra hver sensor vurdert under nivåkontrollen, unntaksvis to, og da fra nye sensorer.

4 Refleksjoner

Eksamen i Jus 136, H-21 ble etter mitt syn gjennomført på en god måte. Foruten det alminnelige arbeidet med utarbeidelse og godkjennelse av oppgavetekst samt sensorveiledning, gikk sensurarbeidet fint. Sensorene leverte gjennomgående rettidig besvarelser til nivåkontroll og nivåkontrollen ble gjennomført uten problemer. Jeg nevner at slik nivåkontrollen ble lagt opp, gikk det fort å bli ferdig med den enn normalt (noe som skyldes antall besvarelser som ble nivåkontrollert; 1-2 besvarelser pr. sensor fra 18 (17) sensorer sammenlignet med 5 besvarelser pr. sensor fra 9 sensorer med énsensorordning). Dette er imidlertid ikke noe argument til støtte for ordning med to sensorer, som jeg skal komme tilbake til.

Jeg har ikke mottatt tilbakemeldinger fra studenter, sensorer eller administrasjon som gir grunnlag for å konkludere med at eksamen forløp mer eller mindre godt sammenlignet med tidligere semester.

Andre forhold konstant må det antas å være en fordel at en eksamensbesvarelse bedømmes av to sensorer og ikke bare av en. Andre forhold er imidlertid ikke konstant. Behovet for dobbelt så mange sensorer vil normalt medføre at den gjennomsnittlige kvaliteten på sensorene svekkes. Det er ikke slik at vi har rikelig tilgang på førsteklases sensorer. Arbeidet er moderat betalt, sensuren oppleves neppe alltid å være spesielt spennende når en har vært sensor noen år og det kommer erfaringsmessig på toppen av en krevende arbeidshverdag, jf foran. Jeg understreker imidlertid at når jeg foran taler om «normalt» og «gjennomsnittlige» er det for å ta høyde for at det vil være variasjoner (noen fag er det nok lettere å rekruttere sensorer i enn andre etc).

Videre vil som nevnt ordningen med to sensorer svekke kursansvarligs nivåkontroll. Dette gjelder selv om det skulle bestemmes at antall besvarelser som i sum blir nivåkontrollert (45 besvarelser ved 9 kommisjoner med én sensor, jf foran), blir det samme med to sensorer (i så fall i gj.snitt 2,5 besvarelser pr. sensor). At nivåkontrollen svekkes vil i kvalitetssikringsperspektiv i større eller mindre grad kompenseres gjennom den kvalitetssikring som skjer ved at hver besvarelse sensureres av to sensorer, hvor uenigheter sensorene imellom må antas normalt å bidra til at feil korrigeres. Jeg skriver «i større eller mindre grad» fordi dette temmelig sikkert vil variere i praksis, blant annet i lys av kvaliteten på sensorene som brukes. SAMLET er det mitt syn at den TOTALE sensurkvaliteten vil være omtrent den samme enten det brukes en eller to sensorer for å vurdere den enkelte besvarelse.

[...]

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 34/22-7**Orientering om høring av forslag til modell for engelskspråklige emner på ny studieordning.**

Det juridiske fakultet har fra høstsemesteret 2021 startet innfasing av ny studieordning. Innfasing av ny studieordning medfører et behov for justering og tilpassing av den engelskspråklige emneporteføljen fra studieåret 2023/2024 etter som det fra implementeringen av 3. studieår også skal tilbys engelskspråklige emner som del av vårsemesteret på 3. studieår (Se fakultetsstyresak 8/22 om rammene for 3. studieår).

Studiedekanen har i samarbeid med studieadministrasjonen utarbeidet et forslag til modell som er sendt på høring til alle ansatte, og særlig de emneansvarlige for engelskspråklige spesialemner.

Høring av forslag til modell følger som vedlegg til orientering. **Studieutvalget er også velkommen til å uttale seg om modellen som foreslås på dette stadiet.**

Basert på innspill i høringsrunden vil studiedekanen i samarbeid med studieadministrasjonen arbeide videre med ny modell for engelskspråklige emner og forslag til plassering av emnene på hhv. høstsemesteret og vårsemesteret, samt eventuelle unntak fra hovedmodellen som foreslås. Forslag til endelig modell vil bli lagt frem for Studieutvalget og deretter fakultetsstyret tidlig i høstsemesteret.

Dersom den foreslåtte modellen blir vedtatt, vil nye/justerte emnebeskrivelser for de engelskspråklige emnene på 3. året og 5. året måtte vedtas av fakultetsstyret innen utgangen av høstsemesteret, eller på første fakultetsstyremøte i 2023. Forslag til emnebeskrivelser vil først bli lagt frem for Studieutvalget til uttale.

INTØ 230522

Plassering og utforming av engelskspråklige valg-/spesialemer på 3. og 5. studieår på ny studieordning – høring

Til alle ansatte, og særlig de emneansvarlige for engelskspråklige spesialermer,

Den nye studieordningen innebærer at det våren 2024 blir innført valgmermer på vårsemesteret på 3. studieår i tillegg til spesialemnene som fortsatt skal tilbys på 5. studieår. Tidligere i prosessen er det fattet vedtak om at det skal tilbys engelskspråklige emner både på 3. og 5. studieår, og at alle studentene våre som ikke reiser på utveksling i vårsemesteret på 3. studieår må ta minst ett engelskspråklig valgmerme på 10 studiepoeng dette semesteret. Det er også forutsatt at det engelskspråklige tilbudet på ny studieordning skal ta utgangspunkt i dagens portefølje av spesialermer, og at det må være et tilstrekkelig engelskspråklig tilbud både på 3. året (bachelornivå) og på 5. året (masternivå) til at fakultetet vil ha et minst like attraktivt tilbud til innreisende studenter som i dag (se fakultetsstyrets sak 8/22 for en oversikt).

Når vi nå skal tilby valgbare engelskspråklige emner både på 3. og 5. studieår utløser dette behov for nytenkning knyttet til nivå (bachelor/master), plassering (høst/vår) og dimensjonering (10/20 studiepoeng) av dagens spesialermer. Selv om den nye studieordningen ikke iverksettes på 3. studieår før studieåret 2023/24, må endringene og planene for det nye vårsemesteret være klare før innreisende utvekslingsstudenter i løpet av våren 2023 skal orientere seg om studietilbudet vårt og søke opptak til UiB.

I dag er det slik at innreisende utvekslingsstudenter, uavhengig av hvor mange år de har studert før de kommer til oss, følger emner som tilhører vårt 5. studieår. En kartlegging av søknadsdokumentene til de 244 innreisende utvekslingsstudentene studieåret 2021/2022 viser at omtrent 45 % av utvekslingsstudentene har fullført tre års jusstudier og dermed kan sies å være på masternivå², mens omtrent 55 % av de innreisende studentene er på sitt 3. studieår (eller lavere). Fem studenter er kun på sitt 2. studieår. Dette betyr at vel halvparten av de innreisende utvekslingsstudentene følger emner på et nivå som ligger over det man kan forvente at de er faglig modne for, alternativt at studentenes nivå bidrar til å senke nivået på undervisningen og på hva som forventes av studentene på de engelskspråklige emnene (også av våre norske femteårsstudenter). Med engelskspråklige emner på ulike nivå i den nye studieordningen vil vi både kunne tilby et studietilbud som er bedre tilpasset nivået til de innreisende studentene, enten de er på bachelornivå eller på masternivå i sitt hjemlige studieprogram, og vi vil kunne sikre at emner som tilhører 5. studieår holder et tilstrekkelig høyt nivå. Et engelskspråklig tilbud på bachelornivå vil forhåpentligvis også kunne føre til at flere utenlandske studenter på dette nivået ser på fakultetet som et aktuelt reisemål. Vi får årlig henvendelser fra utenlandske studenter som spør om vi tilbyr engelskspråklige emner på bachelornivå eller om det likevel er mulig for dem å ta emnene som tilhører 5. studieår. Vi må anta at vi mister en del potensielle innreisende studenter som ikke tar kontakt og spør, men isteden forholder seg til informasjonen om at de engelskspråklige emnene krever at man har fullført tre års høyere utdanning.³

² I kartleggingen er studenter som er på det siste året av en fireårig bachelorgrad regnet for å være på masternivå, da også disse har fullført tre år høyere (jus)utdanning som er det formelle opptakskravet til dagens spesialermer.

³ Etter som fakultetet til nå ikke har hatt emner på bachelornivå har fakultetets faste praksis er at innreisende studenter kan få ta de engelskspråklige emnene selv om de ikke har fullført tre års høyere utdanning. Likevel med en sterk anbefaling og forventning til våre partneruniversiteter om at studentene har fullført minimum to års jusstudier. Gjennomgangen viser at partneruniversitetene i hovedsak følger denne anbefalingen

Studentene på de engelskspråklige emnene vil være en blanding av internasjonale og norske studenter, men blandingsforholdet vil trolig variere fra emne til emne, og kanskje også mellom 3. og 5. studieår.⁴ Antall norske studenter på de engelskspråklige emnene avhenger bl.a. av hvor mange som velger å reise på utveksling det aktuelle semesteret, mens antall internasjonale studenter naturlig nok avhenger av hvor mange studenter som velger å dra på utveksling til Bergen. På vårsemesteret på 3. studieår må de "hjemmeværende" MAJUR-studentene ta minst et engelskspråklig emne (10 sp), men de internasjonale studentene forutsetningsvis tar 3 emner á 10 studiepoeng. Også på 5. studieår gjelder det et krav om at studenter som ikke reiser på utveksling må ta minst ett engelskspråklig spesialemne, men det er per i dag flere unntak fra denne hovedregelen som gjør at det i praksis er langt flere utenlandske enn norske studenter på de engelskspråklige emnene. Selv om vi regner med at det nye kravet til et engelskspråklig emne på 3. studieår vil føre til at det blir flere norske studenter på de engelskspråklige emnene på våren, er det grunn til å regne med at det fremdeles vil være en klar overvekt av internasjonale studenter på de fleste emnene.

Forslag til ny hovedmodell for engelske valg-/spesialemner: "Søskenemner" på hhv. bachelor- og masternivå

For å sikre et bredt tilbud på både bachelor- og masternivå vil vi foreslå en modell der de engelskspråklige emnene som hovedregel finnes i to varianter: En bachelorvariant, og en mastervariant, med hver sin emnekode.

De to "søskenemnene" vil langt på vei være identiske, men MA-varianten vil nødvendigvis være mer krevende, med høyere læringskrav og mer (og mer avansert) litteratur.

Undervisningen på de to søskenemnene vil i hovedsak være felles. Et emne på 10 studiepoeng vil i utgangspunktet ha 10 dobbelttimer undervisning, som i dag. For å heve nivået på mastervarianten av emnet, foreslås det imidlertid i tillegg at hvert masteremne tilføres to dobbelttimer undervisning, såkalte «master classes», der det gjøres noen dypdykk i enkelte temaer. Vi ser for oss at «master classes» skal være åpne for alle studenter, uavhengig av om de tar MA- eller BA-varianten av emnet, men disse timene er ment for studenter på masternivå og for å dekke inn de særskilte læringskravene som gjelder for dem.

Prøvingen av studentene på BA- og MA-varianten av emnet må holdes atskilt, men det er ingenting i veien for å arrangere eksamen på samme dag/over samme periode og med utgangspunkt i samme oppgavesett. De to studentgruppene må imidlertid holdes atskilt ved vurderingen av besvarelsene/prestasjonene, som for begge grupper skal skje ut fra den læringsutbyttebeskrivelsen som gjelder for den varianten av emnet som de har tatt.

Modellen med søskenemner har noen svakheter som ikke skal underslås. Det er krevende å lage et undervisningsopplegg som langt på vei forutsettes å være felles for studenter på bachelor- og masternivå. Gitt dagens ressursituasjon er det imidlertid helt umulig å se for seg at fakultetet på noen annen måte kan få på plass et tilstrekkelig bredt og attraktivt tilbud av helt separate engelskspråklige valg-/spesialemner både på 3. og 5. studieår. Det er dessuten viktig å huske på at utgangspunktet i dag er at samtlige engelskspråklige emner forutsetningsvis er på masternivå (5. studieår), men med mange internasjonale studenter som bare har studert to år før begynner hos oss. En endring hvor det klargjøres at det er forskjell på kravene som kan stilles til studenter på bachelor- og masternivå, og med i hvert fall noe undervisning dedikert til masterstudentene ("master classes") vil derfor i alle tilfelle være en

⁴ Et unntak vil være JUS290-2-A *Comparing Legal Cultures in Europe*, som på ny studieordning bare vil være åpent for internasjonale studenter. Dette emnet skal undervises sammen med JUS232 *Retts historie og komparativ rett*, med flere felles undervisningsaktiviteter hvor våre egne studenter på JUS232 vil møte de internasjonale studentene på JUS290-2-A.

forbedring. De siste årene har det med hell vært prøvd ut “master classes” blant annet på JUS287-2-A *EU and EEA Commercial Law*. Utfordringene med å lage et opplegg som passer både for studenter på bachelor- og masternivå bør derfor ikke overdrives. Erfaringsmessig er varierende engelskferdigheter en vel så stor utfordring, og den utfordringen vil ikke forsvinne om man skulle skille helt og fullt mellom emner på bachelor- og masternivå. Mye av den læringen som ligger i at emnene er på engelsk, og som er en del av poenget med å kreve at studentene våre tar minst ett engelskspråklig emne på 3. og 5. studieår, er lik for studenter på bachelor- og masternivå.

Forslaget om søskenemner på bachelor- og masternivå er ikke ment å være unntaksfritt. Det kan tenkes emner som av faglige grunner fortsatt bare bør tilbys på masternivå eller i fremtiden bare på bachelornivå. Emneansvarlige som mener at dette gjelder deres emne, bes om å gjøre oss oppmerksom på dette. Behovet for et bredt tilbud av engelskspråklige emner på både bachelor- og masternivå tilsier samtidig at terskelen for å gjøre unntak fra den foreslåtte modellen må være relativt høy.

Størrelsen på emnene

For at de engelskspråklige emnene skal være tilgjengelige for våre egne studenter, både på 3. og 5. studieår, er det ønskelig at de er på 10 studiepoeng. For emneansvarlige som har engelskspråklige emner som har et annet omfang enn dette, ber vi derfor om en vurdering av om det er mulig å endre på emnet slik at det blir på 10 studiepoeng (eventuelt, for emner som i dag er på 20 studiepoeng, at de deles i to).

Godtgjøring av emneansvaret

Emneansvar på engelskspråklige spesiallemner godtgjøres i dag med 1 undervisningstime per studiepoeng, altså 10 studiepoeng for de fleste av emnene. For emner som nå deles i en bachelor- og en mastervariant, ser vi for oss at begge variantene godskrives med 10 timer hver. Det vil være noe merarbeid knyttet til et undervisningsopplegg tilpasset studenter på både bachelor- og masternivå, og det må som nevnt skilles mellom de to variantene mht. prøving og sensur.

Valg av undervisningssemester

Ved omleggingen av dagens emnetilbud må det også vurderes hvilke emner som skal gå i høstsemesteret og hvilke emner som skal gå i vårsemesteret. Selv om det engelskspråklige emnetilbudet skal ta utgangspunkt i dagens emneportefølje, er det ikke gitt at semesteret emnene undervises i dag, er det mest hensiktsmessige semesteret i fremtiden. Dersom vi ønsker at et emne skal være tilgjengelig for norske studenter på 3. studieår vil dette emnet måtte legges til vårsemesteret. I høstsemesteret vil det nesten bare være internasjonale utvekslingsstudenter som følger bachelorvarianten av emnene. Samtidig vet vi at det er flere norske studenter som tar spesiallemner på høstsemesteret av 5. studieår enn på vårsemesteret på 5. studieår, slik at for mastervarianten av emnene vil det antageligvis være flere norske studenter i høstsemesterene enn i vårsemesterene. Internasjonale utvekslingsstudenter vil finnes på begge nivå i begge semester.

Når de norske studentene på henholdsvis 3. og 5. studieår vil ta de engelskspråklige emnene kan ha betydning både for hvor et emne plasseres, og for hvordan emnene innrettes. I høstsemesteret kan vi se for oss at det er hensiktsmessig å tenke seg at (i hovedsak) masteremner i tillegg får søsteremner på bachelornivå, mens det i vårsemesteret kan være hensiktsmessig å tenke seg at (i hovedsak) bacheloremner får søsteremner på masternivå i tillegg.

I kabalen over hvilke emner som skal undervises på hvilket semester er det mange hensyn som må tas. Vi ber alle emneansvarlige om begrunnede innspill til hvilket semester man ønsker at «sitt» emne skal undervises. En slik begrunnelse kan være hensynet til andre undervisningsforpliktelser eller faglige

argumenter knyttet til sammenhengen med hvilke emner som undervises i motsatt semester (For eksempel «for innreisende studenter vil emne X undervist i vårsemesteret bygge videre på emne Y undervist i høstsemesteret, selv om det ikke er en forutsetning for å ta X at man har bestått Y»). Vi er også interessert i synspunkt på når dere mener at norske studenter helst bør ta emnet (vårsemesteret på 3. studieår eller høstsemesteret på 5. studieår). Norske studenter vil også kunne ta emnene på vårsemesteret på 5. studieår, men selv om innretning på det fremtidige 5. studieår ikke er bestemt enda, tyder tidligere erfaring på at flere norske studenter tar spesialemner på høstsemesteret enn på vårsemesteret på 5. studieår.

Frist for innspill

Forslaget til hvordan det engelskspråklige emnetilbudet kan utformes sendes med dette på høring til alle ansatte, og særlig de emneansvarlige for engelskspråklige emner.

Frist for å komme med skriftlig innspill til saken er **onsdag 15. juni 2022**. Innspill sendes til elective-courses.jurfa@uib.no

Beste hilsen

Halvard Haukeland Fredriksen Ingrid E. Tøsdal

Mari Anne Franklin

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 35/22-1**Rollebeskrivelse og godtgjøring av emneansvar for obligatoriske emner på 1.-4. studieår**

1. Innledning

Gjeldende rollebeskrivelse for emnesvar på 1.-4. studieår ble vedtatt i 2007. Siden den gang har fakultetet innført flere nye digitale plattformer og verktøy, og det har også kommet andre endringer i en emneansvarligs arbeidsoppgaver. Det er derfor behov for en revidert beskrivelse av rollen som emneansvarlig.

Dekan og fakultetsdirektør ønsker med denne saken å oppdatere rollebeskrivelsen for emneansvar for 1.-4. studieår, og gi tydeligere retningslinjer for hvilke arbeidsoppgaver som følger med emneansvaret. Det foreslås samtidig en viss oppjustering av godtgjørelsen av emneansvar for de obligatoriske emnene på 1.-4. studieår. Det foreslås også å fastsette godtgjørelsen til de emneansvarlige på de nye norskspråklige valgemenene på 3. studieår.

Selv om det ikke er snakk om større endringer av kravene til de emneansvarlige, er det viktig at saken får en bred høring på fakultetet og så behandles av Studieutvalget før den går til fakultetsstyret. Det understrekes at forslaget til revidert rollebeskrivelse er et utkast, som bli revidert i lys av de innspillene som kommer fra høringsrunden og/eller Studieutvalgets behandling av saken. En omforent forståelse på fakultetet av hvilke oppgaver som ligger til de emneansvarlige, og hvilke som ligger til andre instanser som studiedekanen, Studieutvalget og studieadministrasjonen, er viktig for hele fakultetet.

2. Bakgrunn

I 2007 (sak 71/07) vedtok fakultetsstyret at emneansvar godskrives med 50 timer som grunnfradrag, og 2 timer tillegg per studiepoeng for obligatoriske emner. I samme sak ble det delegert til studieutvalget å fastsette arbeidsbeskrivelser for emneansvarlige, storgruppeledere, arbeidsgruppeledere og masteroppgavekoordinatorer (rollebeskrivelse) i samsvar med forslag i vedlegg til saksforelegget og styrets kommentarer til dette. Studieutvalget vedtok i sak 23/07-08 rollebeskrivelsen som framgår i vedlegg 2.

Det er en utbredt oppfatning på fakultetet at antall undervisningstimer knyttet til emneansvar for obligatoriske emner er for lite. Det er ikke bare de emneansvarlige som mener at det burde vært satt av flere undervisningstimer til emneansvaret. Også administrasjonen og ledelsen ser at de emneansvarliges arbeidsbelastning øker, blant annet med bakgrunn i nye digitale plattformer og verktøy som det forventes at de emneansvarlige tar i bruk.⁵ Den hurtige fremveksten av nye digitale verktøy har utvidet de emneansvarliges rom for å eksperimentere med undervisningen. Etter to år med pandemi og digital undervisning som hovedregel, er studentenes forventninger til hva og hvordan undervisning skal være blitt endret.

Det er også en større forventning til mer aktiv deltagelse fra den emneansvarlige når det gjelder læringsdesign av det enkelte emne, samt samarbeid om hvordan og hva studentene skal lære på tvers av emnene for å oppnå læringsutbytte for *hele* masterprogrammet. Eksempler på dette er etikk, kildesøk, språk (juridisk engelsk) og opplæring i ulike juridiske sjangere. Alt dette krever samarbeid – også på tvers av studieårene.

⁵ Mitt UiB, Leganto, Kaltura, Lovdata på eksamen, Mentimeter mv.

Videre er det med innføring av [UiBs kvalitetssystem for utdanning](#) i 2018 større krav til systematisk kvalitetsarbeid – også på emnenivå. Den emneansvarlige har ansvar for å foreta årlige vurderinger av hvordan emnet fungerer, og utarbeide emneevalueringer til Studieutvalget hvert tredje år. Evalueringene skal følges opp løpende, i dialog med Studieutvalget.

Det er også en generell forventning fra politiske myndigheter om at vitenskapelig ansatte ved universiteter og høyskoler skal ha *en forskende tilnærming til egen undervisning*, noe som krever mer av den enkelte underviser generelt og de emneansvarlige spesielt. Kravene til kompetanse er f.eks. utvidet i forbindelse med ansettelse som førsteamanuensis og for opprykk til professor.⁶

I innfasingen av den nye studieordningen på 1.-3. studieår har de emneansvarlige en nøkkelrolle, både for å sikre helhetlige undervisningsopplegg på de enkelte emnene, og for å sørge for bedre samordning mellom ulike emner og studieår. Den nye studieordningen legger opp til et differensiert opplegg på de ulike emnene. Dette gir den enkelte emneansvarlige større frihet til å utvikle emnedesignet, men det innebærer også større krav til å sette seg inn i hva slags opplegg som er best egnet for det enkelte emne. Arbeidsgrupeledere, storgruppeledere og seminarledere må i tillegg følges opp, slik at deres bidrag til undervisningen passer inn i helheten.

Fakultetets arbeid med å sikre best mulig kvalitet av sensuren innenfor rammene av dagens ordning med bare én sensor i den ordinære sensuren, har avdekket at denne ordningen fungerer klart best i tilfeller hvor de emneansvarlige har eierskap til sensorkorpset. Med digitale hjelpemidler er det kommet nye mulighetene for bedre oppfølging av sensorene, slik som sensormøter.

Endringene på 1.-3. studieår innebærer at det er etablert tre større emner på hhv. 2. og 3. studieår – *JUS221 Rettsstaten* (28 studiepoeng), *JUS222 Forvaltningsrett* (22 studiepoeng) og *JUS231 Obligasjonsrett* (28 studiepoeng). Disse tre emnene tar opp i seg seks emner fra studieordningen av 2003. Dette innebærer isolert sett en *reduksjon* i antall undervisningstimer til emneansvar på disse studieårene, uten at det er grunn til å tro at dette reflekteres i mindre arbeid.

Som et ledd i innfasingen av ny studieordning ønsker fakultetet å få på plass flere emneansvarlige på alle obligatoriske emner. Erfaringene fra emner som allerede har delt emneansvar er gode: det reduserer arbeidsbelastningen på den enkelte, og legger samtidig til rette for en mer kollegial tilnærming til undervisningsopplegget på de ulike emnene. Fakultetet legger ikke føringer for hvordan de emneansvarlige fra år til år fordeler ulike arbeidsoppgaver seg imellom, noe som gir alle involverte en helt annen fleksibilitet enn en ordning med bare én ansvarlig. Flere emneansvarlige gjør at sykdom, permisjoner, forskningsfri eller lignende blir lettere å håndtere rent praktisk. Også studentene vil dra fordel av at det i slike tilfeller ikke må hentes inn en «vikar» som kanskje ikke kjenner emnets undervisningsopplegg i særlig grad. På sikt vil ordningen også kunne bidra til bedre opplæring av nye emneansvarlige. For et fakultet i vekst er det viktig at alle fast vitenskapelig ansatte med undervisningsplikt etter hvert får mulighet til å ha emneansvar, for slik å få større eierskap til undervisningen og bidra til både forskningsbasert undervisning og utvikling av undervisningsopplegget.

Gjeldende rollebeskrivelse for emneansvar på obligatoriske emner er fra 2007.⁷ Den er relativt omfattende, med forventninger til alt fra utvikling av et helhetlig læringsdesign og utvikling av oppgaver og veiledninger, via oppfølging av storgruppeledere/seminarledere og arbeidsgrupeledere og til referansegruppemøter og evaluering/videreutvikling av emnet (se vedlegg 2). Samtidig er den ikke tilpasset en virkelighet med digitale plattformer og verktøy som alle emneansvarlige må forholde seg til. Det sies for eksempel ingenting om utvikling og vedlikehold av emnesidene i Mitt UiB. Ansvar for valg av

⁶ [Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger](#) § 1-2 (3) og § 1-4 (3)

⁷ Se vedlegg 2

litteratur er omtalt, men ikke at emneansvarlig skal oppdatere dette i Leganto, eller at endringer må legges fram for og godkjennes av studieutvalget.⁸ «Utarbeidelse av kursrapport med forslag til forbedringer» er listet, men ikke hvordan evalueringen av emner skal gjennomføres (referansegruppemøter, digitale spørreskjema mv.), eller hvordan den enkelte evalueringen inngår i kravene som stilles av sektoren for kvalitetssikring av studiene.⁹

3. Forslag til ny godskriving

I lys av veksten i antall fast vitenskapelig ansatte med ordinære undervisningsforpliktelser mener dekan og fakultetsdirektør at det er grunnlag for å foreta en forsiktig oppjustering av godskrivningen av emneansvaret for obligatoriske emner til 50 timer som grunnfradrag, og 3 timer tillegg pr studiepoeng. Da dagens godskriving ble vedtatt, hadde fakultetet 31,5 fast vitenskapelig ansatte.¹⁰ I dag har dette antallet økt til 47,5 ansatte, fordelt på 11 førsteamanuenser og 36,5 professorer. Selv om mange av de ekstra undervisningsressursene dette har brakt med seg går med til å dekke undervisning som vi tidligere brukte eksterne undervisere til, og selv om det fremdeles er mange sider ved fakultetets undervisningsopplegg som burde vært styrket, er det etter dekan og fakultetsdirektørs oppfatning riktig å benytte anledningen til å styrke godskrivningen av emneansvaret for obligatoriske emner.

På den nye studieordningen utgjør den foreslåtte justeringen samlet en økning på 210 undervisningstimer.¹¹ Dette tilsvarer om lag 1/3 av undervisningsplikten til én fast vitenskapelig ansatt med full undervisningsplikt, og må i et slikt perspektiv kunne karakteriseres som en forsiktig økning.

For ordens skyld presiseres det at godskrivningen av emneansvaret er knyttet til det enkelte emnet, og ikke påvirkes av om det er flere emneansvarlige. For emnet med to eller flere emneansvarlige, står de involverte fritt til å fordele de disponible undervisningstimene seg imellom slik de selv finner riktig.

Dekan og fakultetsdirektør minner også om at godtgjøringen for de emneansvarlige må sees i sammenheng med de generelle fradragene for studentkontakt (40 timer per år) og administrasjon (115 timer per år). Det må også tas hensyn til at oppgavene knyttet til eksamen og sensur godtgjøres særskilt.

4. Forslag til ny rollebeskrivelse for emneansvar

Dekan og fakultetsdirektør foreslår at gjeldende rollebeskrivelse for emneansvar på obligatoriske emner endres i tråd med forslaget inntatt som vedlegg 1. Det er i all hovedsak snakk om en oppdatering av dagens rollebeskrivelse, i tråd med UiBs kvalitetssystem, nye digitale verktøy mv.

Ønsket om klar arbeidsfordeling mellom emneansvarlig, Studieutvalg, studiedekan og studieadministrasjon tilsier at oppgavene som ligger til emneansvarlig formuleres klart, men på enkelte punkter er ikke dette mulig («bør»).

En konkret endring fra dagens ordning er en forventning om digitale sensormøter etter nivåkontrollen. Disse vil imidlertid bli godtgjort særskilt (1 t.). Etter gjennomført nivåkontroll kan det ikke være behov for særskilt forberedelsestid til disse møtene.

⁸ Dette fremgår imidlertid av wiki-siden om emneansvar, se vedlegg 3.

⁹ Studietilsynsforskriften, UiBs kvalitetssikringssystem for kvalitet i utdanningen

¹⁰ DBH-tall for 2007. Fakultetet hadde på dette tidspunkt 2 amanuenser, 14,5 førsteamanuenser og 15 professorer.

¹¹ En økning på 1 timer per studiepoeng betyr 60 studiepoeng per år, men unntak for ex.phil. (10 sp) og valgemnene på 3. studieår (2 x 20 sp) fører til at samlet økning bare er på 210 undervisningstimer.

5. Godskriving av emneansvar på andre emner

Saken her er i utgangspunktet begrenset til emneansvar for obligatoriske emner, men anledningen bør benyttes til å få fastsatt godskrivingen til de emneansvarlige på de nye norskspråklige valgemnene på 3. studieår. Denne bør settes til 50 undervisningstimer. Studentantallet vil være markant lavere enn på de obligatoriske emnene, og det bør da være tilstrekkelig med 50 timer.

Emneansvar for dagens spesialemer på 5. studieår er på bare én undervisningstime per studiepoeng for både engelsk- og norskspråklige emner. Det er sterkt ønskelig å få økt dette. Utviklingen som tilsier at godskrivingen for de emneansvarlige på obligatoriske emner nå foreslås økt, gjelder langt på vei tilsvarende for spesialemerne, og 10 timer er ikke tilstrekkelig til å utvikle og vedlikeholde et helhetlig undervisningsopplegg på et spesialemerne på 10 studiepoeng. Diskusjonen om hva som er passende godskriving av emneansvar for spesialemer på 5. studieår må imidlertid tas som ledd i den større diskusjonen om innretningen av 5. studieår og fakultetets portefølje av spesialemer.

Spørsmålet om godtgjøring for emneansvar for de engelskspråklige valgemnene som skal tilbys på 3. studieår er så nært knyttet til spesialemerne på fremtidens 5. studieår at disse sakene må behandles sammen.

6. Forslag til vedtak

1. Ny rollebeskrivelse for emneansvarlige vedtas (vedlegg 1)
2. Emneansvaret for obligatoriske emner godskrives med 50 timer som grunnfradrag, og 3 timer tillegg per studiepoeng.
3. Emneansvaret for de norske valgemnene på 3. studieår godskrives med 50 timer.
4. For emner med to eller flere emneansvarlige avtaler de involverte hvordan de disponible timene skal fordeles mellom dem.

Vedlegg 1: Revidert rollebeskrivelse for emneansvarlig

Vedlegg 2: Gjeldende rollebeskrivelse for emneansvarlig

Vedlegg 3: Wiki-beskrivelsen av rollen som emneansvarlig (per februar -22)

Vedlegg 1: Revidert rollebeskrivelse for emneansvarlig

Emneansvar ved Det juridiske fakultet

Vedtatt i fakultetsstyret i XX. juni 2022.

Faglig frihet og ansvar

Emneansvarlig har ansvar for gjennomføringen av emnet, i tråd med læringsutbyttebeskrivelsen vedtatt av Studieutvalget og innenfor de tids- og ressursmessige rammene som er gitt for emnet.

Ansaret inkluderer løpende vurdering av undervisningsopplegget og den tilknyttede prøvingen av studentene, vurdert opp mot den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen for masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen.

Dersom den emneansvarlige mener det er behov for justeringer i emnets læringsutbyttebeskrivelse eller øvrige rammer for undervisningen eller prøvingen, skal den emneansvarlige fremme forslag om endringer til Studieutvalget.

Undervisningen skal være oppdatert og forskningsbasert, og undervisningsopplegget skal være helhetlig og pedagogisk gjennomtenkt.

Innenfor de rammer som følger av læringsutbyttebeskrivelsen og de tids- og ressursmessige rammene som er gitt for emnet har emneansvarlig frihet til å utforme undervisningsopplegget, jf. universitets- og høyskoleloven § 1-5 (4). Emneansvarlig plikter samtidig å ivareta den akademiske friheten til øvrige undervisere på emnet.

Litteraturlisten vedtas av Studieutvalget, etter forslag fra emneansvarlig. Emneansvarlig skal løpende vurdere behovet for endringer av litteraturlisten.

Stadieutvalget plikter å ivareta hensynet til den emneansvarliges akademiske frihet med tanke på innrettingen av undervisning og prøving, ønsket litteratur og andre forhold knyttet til gjennomføringen av emnet.

Dersom det er flere emneansvarlige fordeler de selv oppgavene og godtgjøringen mellom seg.

Helhetlig opplegg for undervisning og prøving

Sammen med Studieutvalget har emneansvarlig ansvar for at emnet har et helhetlig opplegg for undervisning og prøving, i tråd med emnets læringsutbyttebeskrivelse og den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen for masterstudiet i rettsvitenskap.

Emneansvarlig har et særskilt ansvar for at undervisningsopplegget bygger videre på de kunnskaper og ferdigheter som studentene alt har tilegnet seg gjennom tidligere emner, for slik å sikre faglig progresjon gjennom hele studieprogrammet.

Emneansvarlig har ansvar for å sørge for at studentenes samlede arbeidsbelastning på emnet er i tråd med antall studiepoeng. Ett studiepoeng er normert til 25-30 arbeidstimer.

Mitt UiB

Emneansvarlig skal sørge for at emnesiden i Mitt UiB er formålstjenlig innrettet og oppdatert. Studieadministrasjonen bistår med veiledning og teknisk støtte.

Informasjon om administrative spørsmål (fremmøte og fravær mv.) håndteres av studieadministrasjonen ved studieårsansvarlig.

Litteratur

Hovedlitteraturen i et emne skal ha et omfang på mellom 30 og 60 tekstsider per studiepoeng, tilpasset emnets plassering på studieprogrammet, øvrige tekster studentene forventes å lese og studentenes samlede arbeidsbelastning på emnet.

Emneansvarlig har ansvar for at forslag til oppdaterte litteraturlister legges frem for Studieutvalget i tide til at litteraturen kan meldes inn i Leganto innen gjeldende frister:

- 2. mai for emner som går i høstsemesteret
- 1. november for emner som går i vårsemesteret.

Dersom Studieutvalget ikke skulle etterkomme et begrunnet forslag om endringer av litteraturlisten, kan emneansvarlig kreve at saken legges frem for fakultetsstyret.

Lovdata

På alle emner med skoleeksamen skal det fremgå av emnebeskrivelsen hvilke rettskilder og hvilke funksjoner i Lovdata studentene vil ha tilgang til under eksamen.

Senest fire uker før undervisningsstart skal emneansvarlig legge tilgangen inn i Lovdata, slik at studentene kan innrette seg etter dette. Hva som er tilgjengelig under eksamen vil påvirke måten studentene arbeider med Lovdata, og er dermed en viktig faktor i lærings situasjonen. Nærmere informasjon finnes i [Ansattwiki](#) og [fakultetets nettside om Lovdata](#).

Undervisning

Emneansvarlig har primæransvar for å sette sammen en egnet gruppe av undervisere, bestående av forelesere, storgruppeledere/seminarledere og eventuelle andre undervisere. Studiedekanen skal holdes orientert og kan gripe inn i tilfeller hvor hensynet til en best mulig utnyttelse av fakultetets samlede undervisningsressurser tilsier dette.

Emneansvarlig bør selv delta i undervisningen.

Arbeidsgruppelederne på 1. og 2. studieår rekrutteres av fakultetet, men skal av emneansvarlig regnes som en del av emnets undervisningsteam.

På emner med eksterne oppgaverettere bør emneansvarlig tilstrebe å få rekruttert en fast gruppe pålitelige og faglige kompetente oppgaverettere, fortrinnsvis personer som også deltar i sensuren av eksamen. Dersom emneansvarlig ikke lykkes med å få på plass et tilstrekkelig antall oppgaverettere, faller denne oppgaven på studieadministrasjonen. Det faglige ansvaret for oppfølging av oppgaveretterne ligger til den emneansvarlige.

Arbeidsgruppeledere (1. og 2. studieår)

Emneansvarlig har faglig ansvar for arbeidsgruppelederne på sine emner, og skal

- gjennomgå arbeidsgruppeoppgavene med gruppelederne og forklare hvordan oppgavene inngår i det samlede undervisningsopplegget
- utarbeide veiledning til de enkelte oppgavene (til arbeidsgruppeledernes bruk).
- besvare faglige spørsmål fra arbeidsgruppelederne

- ta stilling til eventuell underkjenning av studenters oppgaver/kommentarer: [faglig godkjenning av oppgaver/kommentering](#).

Storgruppeledere og seminarledere

Emneansvarlig har faglig ansvar for storgruppe-/seminarlederne, og skal

- utarbeide veiledning til de enkelte oppgavene
- besvare faglige spørsmål fra arbeidsgruppelederne

Emneansvarlig bør arrangeres møter med storgruppe-/seminarlederne underveis i emnet med tanke på det faglige innholdet, men også med det for øye å skape en «lagfølelse» blant alle underviserne på emnet.

Arbeids- og storgruppeoppgaver

Emneansvarlige for de tre første studieårene skal, senest to uker før undervisningen starter, publisere arbeids- og storgruppeoppgavene for emnet, se [Instruks om oppgavegjeving og sensur 1.4 Arbeidsgruppeoppgåver og storgruppeoppgåver](#). I tillegg skal emneansvarlig publisere en timeplan med frister for levering av besvarelser og kommentering, og eventuelt fordelingen mellom individuelle og felles besvarelser.

For utforming av oppgavene gjelder [Instruks om oppgavegjeving og sensur 1.3. Krav til utforming av oppgåver](#).

Ordgrenser for arbeidsgruppeoppgaver er følgende:

- 1. studieår: 1000 ord
- 2. studieår: 1500 ord

Obligatoriske oppgaver

I emner med obligatorisk oppgave skal emneansvarlig

- fastsette ordgrenser, innenfor de øvre rammer som er fastsatt av Studieutvalget/fakultetsstyret
- utarbeide oppgavetekst
- sende oppgavetekst til studieårsansvarlig minimum 4-5 dager før publiseringsdato
- følge opp oppgaveretterne, enten individuelt eller i form av et digitalt møte
- gjennomføre nivåkontroll
- vurdere oppgaveretternes kommentering i tilfeller der det kommer klage på denne.

Studentkontakt

Emneansvarlig skal legge til rette for at studentene kan stille faglige spørsmål underveis.

Henvendelser fra studenter om fremmøte og fravær, eller andre spørsmål av ikke-faglig art, videresendes til studieårsansvarlig.

Eksamen og sensur

Emneansvarlig har primæransvar for at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på betryggende vis. Prøvingen skal være knyttet til læringsutbyttebeskrivelsen for emnet og tilpasset undervisningsopplegget.

Eksamensformen og de ytre rammene for eksamen vedtas av Studieutvalget etter forslag fra emneansvarlig.

Eksamensoppgaver

Emneansvarlig har ansvar for at det utarbeides eksamensoppgaver. Dette inkluderer kontinuasjonseksamen og eventuelle ekstraordinære eksamener. For emner på 1.-4. studieår skal oppgavene fastsettes i samråd med [oppgaveutvalget](#).

Eksamensoppgaven skal leveres til studieårsansvarlig innen fristen angitt i kjøreplanen for emnet.

Mer detaljert informasjon om utforming av eksamensoppgaver o.l. finnes under punkt 1.3. *Krav til utforming av oppgaver* i [Instruks om oppgavegjeving og sensur](#).

Sensur

Emneansvarlig har primæransvaret for at sensuren er betryggende, innenfor de rammene som følger av fakultetets sensurordning.

Ansvaret for sensuren innebærer:

- Utarbeidelse av sensorveiledninger. Mal for sensorveiledninger finnes [her](#).
- Overoppsyn med sensorkorpset på emnet
- Nivåkontroll
- Digitalt sensormøte etter nivåkontrollen
- Svar på eventuelle spørsmål fra sensorene

Sensorene oppnevnes av fakultetet (studiedekanen) og det påhviler fakultetet å få på plass et tilstrekkelig antall sensorer. Emneansvarlig bør likevel engasjere seg i rekrutteringen av sensorkorpset, for å på plass en fast gruppe pålitelige og faglige kompetente sensorer.

Så langt det er praktisk mulig vil emneansvarlig få anledning til å vurdere potensielle sensorer som foreslås av studieadministrasjonen.

Se også fakultetets informasjonssider om [sensurprosessen](#) og [sensorgodkjenning](#).

Klagesensur

Emneansvarlig har primæransvaret for at klagesensuren er betryggende.

Når sensurklagene kommer inn får emneansvarlig forespørsel fra administrasjonen om hvilke sensorer det er ønskelig at skal delta i klagesensuren.

Klagesensuren er blind, men emneansvarlig bør informere klagesensorene om erfaringene fra opprinnelig sensur, inkludert karakterfordelingen etter denne. Dette kan gjøres i form av et tillegg til sensorveiledningen.

Ved klagesensur i obligatoriske emner gjennomføres det en begrenset nivåkontroll. Hver kommisjon sender inn tre besvarelser til nivåkontroll: én sterk og én svak C, og én svak D. Nivåkontrollen bør gjennomføres i løpet av ca. en uke, for å gi sensorene nok tid til å gjennomføre sensuren.

Se også [Klagesensur](#).

Kontrollkommisjon

Avviker karakteren etter klagesensur mer enn én karakter fra den opprinnelige, opprettes det en kontrollkommisjon som ledes av emneansvarlig, og inkluderer opprinnelig sensor og klagesensor. Det er ingen formkrav til arbeidet, men det må gjennomføres i løpet av ca. 10 dager, for å rekke endelig sensurfrist.

Se også [Kontrollkommisjon](#).

Evaluering

I henhold til [UiBs kvalitetssystem for utdanning](#) skal alle emner gjennomgå en større emneevaluering hvert tredje år. Emneansvarlig har primæransvar for å evaluere emnet, at det gjennomføres studentevaluering, og for å analysere og følge opp resultatene, inklusivt å utarbeide forslag til forbedringstiltak. I emneevalueringen skal emneansvarlig blant annet begrunne pedagogiske valg, og reflektere over studentens læring som følge av disse valgene. Evalueringen skal følges opp og legges frem for studietutvalget. Detaljene i dette finner du [her](#), under overskriften *3-årig syklus – Emneevaluering*.

Studieårsansvarlig gir emneansvarlig beskjed via kjøreplanen om et emne skal gjennomgå den treårige emneevalueringen det aktuelle studieåret. Selve gjennomføringen, og det å levere ferdig evaluering til Studietutvalget, er emneansvarligs ansvar, men det er selvsagt mulig å kontakte studieårsansvarlig ved spørsmål. I de årene emnet ikke gjennomgår den treårige evalueringen skal emneansvarlig levere en kort statusrapport for emnet – «egenvurdering». Videre gjennomføres den en kort, digital studentundersøkelse hvert år, ev. et referansegruppemøte, uavhengig av evalueringssyklusen.

Les mer om evalueringssopplegget [på denne siden](#).

Oppgaver som godskrives særskilt

Fysisk og digital undervisning	
Aktivitet	Godskrives med
Utarbeidelse av oppgave til obligatorisk oppgave	8 timer
Utarbeidelse av veiledning til obligatorisk kursoppgave praktikum	8 timer
Utarbeidelse av oppgave til eksamen, praktikum 16 timer, annet	0,5 timer
Utarbeidelse av sensorveiledning, praktikum 9 timer, spesialemer og kontinuasjonseksamen	2 timer
Sensormøte	1 time
Nivåkontroll pr besvarelse	1,5 time pr. oppgave
Kontrollkommisjoner: kommisjonsleder 1,5 timer, sensor	1 time
Pedagogisk etterutdanning, fakultetets studiekvalitetsseminar +++	

Studentkontakt: dekkes også av det generelle fradraget for dette, på 40 undervisningstimer per semester.

Administrativt arbeid: dekkes også delvis av det generelle administrasjonsfradraget på 115 + inntil 30 timer.

Vedlegg 2: Gjeldende rollebeskrivelse for emneansvar (styresak 71/07 og SU-sak 23/07-08)

<p>Kursansvar for obligatoriske kurs</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utarbeidelse av kompetansekrav for kurset ut fra rettsstudiets overordnede kompetansebeskrivelse - Utvelgelse og tilrettelegging av faglig og metodisk innhold, valg av litteratur - Lage undervisningsplan med fordeling av de ulike læringsaktiviteter iht kursets kompetansekrav og studiets overordnede intensjoner, og det innen de gitte tids- og ressursmessige rammene som er gitt for kurset - Fastsette temaer for forelesningene - Utarbeide oppgaver til arbeidsgruppene for å underbygge studentenes materielle og metodiske progresjon i læringen, samt utvikling i presentasjon (skriftlig/muntlig) og tilrettelegge for eventuelle andre medlæringseffekter ut fra kursets kompetansekrav - Utarbeide skriftlig veiledning til gruppelederne. En veiledning omfattende materielle og metodiske poenger i den enkelte oppgaven, og hva som bør vektlegges i tilbakemeldingen til studentene (kun 1. og 2. studieår). - Utarbeide oppgaver/pedagogisk opplegg for storgruppesamlingene for å underbygge studentenes materielle og metodiske progresjon i læringen, presentasjonsform og tilrettelegge for eventuelle andre medlæringseffekter ut fra kursets kompetansekrav og studiets overordnede intensjoner. - Utarbeide skriftlig veiledning for det pedagogiske opplegget av storgruppesamlingene, samt hva som skal vektlegges i den skriftlige tilbakemeldingen fra storgruppelederne til studentene på 3.studieår. - Gjennomgang av opplegget og oppgaver med gruppe- og storgruppelederne - Rekruttering av storgruppeledere - Møter med administrasjon/studieårsansvarlig for oppfølging av alle administrative oppgaver knyttet til kurset - Møter med gruppe- og storgruppeledere for eventuelle justeringer underveis av opplegget - To referansegruppemøter i løpet av kurset - Svare på henvendelser fra studenter og gruppeledere - Utarbeidelse av kursrapport med forslag til forbedringer <p>Opgaver som kommer i tillegg, og honoreres særskilt</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forberede og gjennomføre forelesninger, 5t/time - Utarbeidelse oppgaver til hjemmeeksamen/obligatorisk prøve, 8 timer - Utarbeidelse oppgaver skoleeksamen, 16 timer - Sensorveiledning, 9 timer - Nivåkontroll pr besvarelse: 1.5 time/oppgave
--	--

Vedlegg 3: Wiki-beskrivelsen av rollen som emneansvarlig (per februar - 22)

Emneansvarlig

Ansvar

Faglig ansvar

Emneansvarlig

- oppnevnes av Studieutvalget
- har faglig ansvar for at læringsmål og [litteraturlister](#) er ajourførte og kan ev. komme med forslag til endringer. Endring av læringskrav, prøvingsformer og litteratur blir vedtatt i Studieutvalget.
- har ansvar for gjennomføring av undervisning og prøving med nivåkontroll, utarbeidelse av oppgaver og veiledning til gruppe- og storgruppesamlinger, og å gjennomgå opplegget med gruppe- og storgruppelederne i forkant av, og helst i løpet av emnet
- har ansvar for valg av foreleser, storgruppeleder og sensorer, samt at emneopplegget gjennomføres innen gitt budsjetttramme
- bør selv delta i undervisningen

Ansvar for arbeidsgruppeledere

Emneansvarlig for emner på 1. og 2. studieår har ansvar for arbeidsgruppelederne, og skal

- Gjennomgå oppgavene til arbeidsgruppesamlingene med gruppelederne.
- Utarbeide veiledning til de enkelte oppgavene (kun til gruppeledernes bruk).
- Svare på faglige spørsmål fra arbeidsgruppelederne.
- Ta stilling til underkjenning av studenters oppgaver/kommentarer.

Ansvar for storgruppeledere/seminarledere

Emneansvarlig for emner på 1.-4. studieår har ansvar for storgruppe-/seminarlederne. Emneansvarlig bør arrangere møter med storgruppe-/seminarlederne underveis i emneet.

I sak 66-09-10-2 uttalte SU:

Emneansvarliges ansvar for og myndighet overfor (internt) undervisningspersonell

1. Ved klager utover det bagatellmessige på undervisningspersonell skal emneansvarlig henvende seg til prodekan for undervisning.
2. Avhengig av forholdets karakter, kontakter prodekan personalledelse, faglig ledelse eller andre. Prodekanen kan iverksette selvstendige undersøkelser.
3. Prodekanen undersøker muligheten for å organisere fakultetets eksisterende pedagogiske spisskompetanse slik at vi kan tilby veiledning og opplæring av undervisere, også personell som ikke er fast ansatt.

Utarbeiding av emne- og eksamensoppgaver

Arbeidsgruppeoppgaver

Oppgavene publiseres under **Moduler** i Mitt UiB.

Emneansvarlig skal, iflg. [| Instruks om oppgåvegjeving og sensur , 1.3 Andre emneoppgåver:](#)

”(...) seinast to veker før emnestart leggje fram dei oppgåvene studentane skal svara skriftleg på i emneet, saman med ein timeplan som viser tidspunkt for levering av utkast og kommentering og fordelinga på individuelle svar og fellessvar. (...) Den emneansvarlege kan endre oppgåvene seinare, og både den emneansvarlege og storgruppeleiaren kan laga tilleggsoppgåver til bruk i storgruppemøte o.l.”

Ordgrensene for arbeidsgruppeoppgaver er følgende:

- 1. studieår: 1000 ord
- 2. studieår: 1500 ord

(dette ble vedtatt i SU-sak 82/13).

Faglig godkjenning av oppgaver/kommentering

Arbeidsgruppeleder/storgruppeleder foretar stikkprøver. En besvarelse eller kommentering blir underkjent hvis den ikke oppfyller faglige minstekrav:

- For at en besvarelse av arbeidsgruppeoppgave skal godkjennes av arbeids-/storgruppeleder må alle delspørsmål være besvart
- Det faglige nivået skal vurderes i henhold til hvor i emneet oppgaven gis
- Minstekrav til besvarelse kan ligge lavere enn det som gjelder for eksamensbesvarelser.
- For at en kommentering skal godkjennes, må den inneholde en begrunnet vurdering av den materielle og/eller metodiske kvaliteten i besvarelsen
- Ved underkjennelse av oppgave sender studieårsansvarlig vedtak til studenten – emneansvarlig sender begrunnelse per e-post til studenten med kopi til studieårsansvarlig og arbeidsgruppeleder.
- Emneansvarlig skal sende e-post til samtlige studenter som har fått vurdert kommentering/oppgave i forhold til underkjenning – enten det fører til underkjenning eller ei

Obligatorisk oppgave

- utarbeides av emneansvarlig, som også bestemmer ordgrensen (normalt 2500-3000 ord)
- sendes studieårsansvarlig 4-5 dager før offentliggjøring for studentene
- nivåkontroll gjøres etter gitte datoer

Lovdata på eksamen

Gjør deg godt kjent med oppgavene dine knyttet til Lovdata på eksamen. Du finner informasjon ved å gå til [denne siden](#).

Eksamensoppgaver

Oppgave til skoleeksamen, hjemmeeksamen eller prøver som skal telle med i karakteren skal fastsettes av den emneansvarlige etter samråd med oppgaveutvalget. Emneansvarlig skal også utarbeide oppgavesett til kontinuasjonseksamen. For eksamensoppgaver på spesialemner arrangeres det ikke oppgaveutvalgsmøter. Eksamensoppgaven skal leveres til studieårsansvarlig i administrasjonen innen gitte frister, slik at den blir klargjort i tide til eksamensdagen.

Se for øvrig mal til

sensorveiledning: <https://wiki.uib.no/juransatte/index.php/Eksamen#Sensorveiledninger>

Se for øvrig [Retningslinjer for utforming av prøvar i jusstudiet](#):

1. **Samanhengen mellom læring og prøving:** Oppgaver som er med i grunnlaget for karaktersettjninga, skal i form og innhald byggje på emneinnhaldet. I oppgåvene kan det likevel inngå spørsmål som ikkje har vore oppe i emneet. Dette kan vera spørsmål som er dekte av kjernelitteraturen, spørsmål som studentane kan svara på ut frå lovlege hjelpemiddel ved prøven, eller spørsmål som stiller krav til sjølvstendig resonnement ut frå læringsmåla til det aktuelle emneet og tidlegare emne. Oppgaver som blir gjevne til skuleeksamen bør i hovudsak gjelde tema som har vore oppe i emneet.
2. **Praktiske oppgaver:** Oppgaver som tek utgangspunkt i eitt eller fleire praktiske tilfelle kan gå ut på å skrive ei nøytral utgreiing, men oppgåva kan også gå ut på å skrive tekstar av andre slag, som skriftleg rådgjeving til ein part, prosesskrift, avtaleklausul, dom, forvaltningsklage, innstilling til forvaltningsorgan, utkast til lovtekst eller forskrift, osv. Det skal gå klårt fram av oppgåva kva tekst det er tale om. Studentane skal tidlegare på emneet ha fått høve til å skrive minst ein tekst av det slaget det vert bede om på skuleeksamen.
3. **Andre oppgaver:** Oppgaver som ikkje eller berre i liten grad tek utgangspunkt i praktiske tilfelle ("teorioppgaver") kan mellom anna gå ut på å prøve kunnskapar og oversikt, forståing og evne til å sjå og drøfte rettspolitiske spørsmål eller samanhengar og perspektiv i lærestoffet. Oppgåveteksten bør gje klare haldepunkt for den nærare avgrensinga av oppgåvesvaret. Ein bør unngå oppgaver som berre gjev korte og stikkordprega overskrifter ("avtalelova § 36", "rettsleg interesse") eller som svarar til bestemte overskrifter i læremiddel. Vidare bør ein unngå oppgaver som innbyr til uautoriserte standardoppsett e.l. ("analyser avgjerda i Rt. 2004.345").
4. **Fleire oppgaver ved same prøve:** Blir det gjevne fleire oppgaver ved same prøve, bør det gå fram omtrent kor mykje vekt som skal leggjast på kvart av oppgåvesvara, til dømes ved prosentvis fordeling

Evaluering

Evalueringssopplegget er endret fra og med våren 2019. Fra nå av skal alle emner underlegges en større evaluering hvert tredje år i stedet for dagens ordning med en begrenset rapport etter avsluttet kurs. Merk at referansegruppemøte og avsluttende møte med studieårsansvarlig nå er valgfritt.

Les mer om det nye evalueringssopplegget [på denne siden](#).

Avsluttende møte med studieårsansvarlig

Etter kursets slutt kan studieårsansvarlig og emneansvarlig, hvis ønskelig, møtes for en oppsummering av kurset.

I det avsluttende møtet kan man for eksempel

- Danne en oversikt over undervisningsressurser til neste års emne, og avdekke hva vi eventuelt har behov for fremover
- Vurdere om det var elementer som ikke fungerte, eller om det var noe som utmerket seg i positiv forstand
- Gjennomgå tilbakemeldingene fra studenter, arbeids- og storgruppeledere, samt ev. opplysninger som skal/bør viderefremmes til ansvarlig for neste kurs i rekken.

Møtet kan i tillegg danne grunnlag for emneansvarligs rapportering.

Annet

- Dersom man får henvendelser fra studenter av ikke-faglig art (Mitt UiB, spørsmål om fremmøte, fravær og lignende), videresendes disse til studieårsansvarlig.
- Ved behov for brukerstøtte/veiledning i forbindelse med publisering av materiale/meldinger i Mitt UiB e.l.: ta kontakt med studieårsansvarlig.
- Gi beskjed til studieårsansvarlig dersom det er behov for innkjøp av hovedlitteratur til undervisere på kurset.

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 37/22**Endring av emnebeskrivelse og pensum i JUS285-2-A EU & EEA Public Procurement Law**

Som fagansvarlig i JUS285-2-A EU & EEA Public Procurement Law, anmoder jeg med dette SU om å få gjøre tre mindre endringer i faget.

For det første ønsker jeg å presisere læringsutbyttene noe. For det andre ønsker jeg å redusere pensum en del. For det tredje ønsker jeg å endre vektingen av de to vurderingsformene i faget.

Læringsutbytte

Någjeldende læringsutbytte er formulert slik:

«For exam purpose the requirement is thorough knowledge of material EU/EEA public procurement rules and case law as well as understanding of the relation between national and supranational legislation in this field of law.»

The course will allow the student to:

- *understand the goals of public procurement;*
- *understand and explain the core concepts of public procurement law;*
- *provide a detailed account of the different public procurement rules and their scope of application;*
- *describe the public procurement procedures towards the purchasing of goods, services and/or works;*
- *identify relevant problems of public procurement and offer solutions to them; and familiarize with some of the most relevant EU case law on public procurement.»*

Dette foreslås endret til det følgende (andre, tredje og siste kulepunkt endres):

«For exam purpose the requirement is thorough knowledge of material EU/EEA public procurement rules and case law as well as understanding of the relation between national and supranational legislation in this field of law.»

The course will allow the student to:

- *understand the goals of public procurement;*
- *understand the core concepts of public procurement law;*
- *describe the main different public procurement rules and their scope of application;*
- *describe the public procurement procedures towards the purchasing of goods, services and/or works;*
- *identify relevant legal problems of public procurement and offer solutions to them; and familiarize with some of the most relevant EU case law on public procurement.»*

Andre kulepunkt er endret ved at «*and explain*» er fjernet. Tredje kulepunkt er endret ved at «*provide a detailed account*» endres til «*describe*», og ordet «*main*» legges til. I siste kulepunkt er ordet «*legal*» lagt til.

Begrunnelsen for endringene er å skape mer samsvar mellom hva som praktisk sett kan dekkes i undervisningen og hvilket læringsutbytte den skal gi. Det fremstår unødvendig å kreve at studentene skal «*understand and explain*» kjernekonsepter i faget, men bare «*understand*» formålene. Dersom studentene testes i dette på eksamen, må vel deres forståelse måles ut fra i hvilken grad de kan forklare eller anvende kjernekonseptene/formålene. Det fremstår derfor unødvendig å sondre mellom «*understand and explain*» og «*understand*».

Det EØS-rettslige regelverket for offentlige anskaffelser er omfattende og komplisert, etter min mening må man derfor i undervisningen fokusere på hovedreglene for de ulike stadiene i anskaffelsesprosessen. Det er da tilstrekkelig at studentene kan beskrive disse hovedreglene, uten å redegjøre for dem i detalj.

Undervisningsopplegget før jeg overtok synes å ha fokusert på en del anskaffelsesrettslige utfordringer som fremstår av mer merkantil og konkurransemessig art, enn tradisjonelt juridisk. Eksempelvis at oppdragsgivers bruk av store innkjøpssentraler kan gjøre det vanskeligere å oppnå gode tilbud, fordi færre (og større) kjøpere gjør at det også blir færre (og større) selgere. Interessant som dette enn kan være, er min mening at man i et kurs som er ment å være introduksjonskurs til rettsområdet på det juridiske fakultet, bør fokusere mer på den rene jussen i regelverket.

Pensum

Pensumsituasjonen er lite tilfredsstillende fordi det finnes få egnede bøker på engelsk. På norsk og dansk er situasjonen bedre, men det hjelper ikke studenter utenfor Skandinavia. Jeg og forsker Linda Midtun har planer om å skrive nytt læringsmaterialet selv, men tiden har foreløpig ikke strukket til. Tidligere har pensumangivelsen vært meget omfattende. Dette ønskes redusert betraktelig.

Anbefal litteratur

Som anbefalt litteratur er tre bøker listet:

- The law of public and utilities procurement regulation in the EU and UK, volume 1; Sue Arrowsmith, Sweet & Maxwell, 2014, 3. utgave
 - Kapitlene 3, 4, 5, 6, 7 og 12 (“*without particular emphasis on UK law*”)
- Public procurement and the EU competition rules; Albert Sanchez-Graells, Hart, 2015, 2. utgave
 - Kapitlene 3, 5 og 6
- Enforcement of the EU public procurement rules; Francois Lichère & Steen Treumer, DJØF, 2011
 - Kapittel 1

Kapitlene fra Arrowsmith sin bok ønskes redusert en god del. Eksempelvis er hele kapittel 4 kun forfatterens kritikk av dagjeldende EU-regelverk og forslag til forbedringer. I en viss grad ble

dette hensyntatt i de nye direktivene fra 2014, som kom etter at Arrowsmith ga ut sin bok. Jeg ser derfor ikke noe poeng i å ha med kapittel 4 lenger. For å redusere mengden pensum totalt sett, ønskes derfor pensumangivelsen tilskåret som følger:

- Kapittel 3: 3.01-3.26, 3.46-3.56
- Kapittel 5: 5.01-5.37, 5.53-5.55
- Kapittel 6: 6.01-6.206, 6.226-6.228, 6.267-6.306
- Kapittel 7: 7.01-7.238, 7.252-7.322
- Kapittel 12: 12.01-12.145

Det foreslås ikke endringer i boka til Sanches-Graells. Kapittelet fra Lichère & Treumer foreslås fjernes i sin helhet, grunnet alder og temaet dekkes bedre gjennom forelesninger.

Utdatert litteratur for referanse

Som utdatert litteratur for referanse er listet

- EU Public procurement law – the public sector directive – the utilities directive; Sune Trouls Poulsen, DJØF, 2012, 2. utgave
 - Kapitlene 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 og 9 (“*without particular emphasis on Danish law*”)

I lys av den omfattende og krevende pensumsituasjonen allerede i dette faget, tviler jeg på at mange studenter setter seg inn i utgått tillegglitteratur. Men det kan jo være en og annen ildsjel som gjør det, og jeg tenker derfor at denne litteraturen fremdeles kan være med.

Tidsskriftartikler

Følgende fem artikler er nevnt i litteraturlista:

- Award criteria in the new EU directive on public procurement; Paula Bordalo Faustino, *Public Procurement Law Review*, 2014, p. 124-133
- Public procurement law and internal market law; Jan Drijber Berend, Helene Stergiou, *Common Market Law Review*, 2009-06, p. 805-846
- Regular purchases and aggregated procurement – the changes in the new public procurement directive regarding framework agreements, dynamic purchasing systems and central purchasing bodies; Carina Risvig Hamer, *Public Procurement Law Review*, 2014, p. 201-210
- Division into lots and demanded aggregation – extremes looking for the correct balance?; Grith Skovgaard Ølykke, Albert Sanchez-Graells, I boka *Reformation or deformation of the EU public procurement rules*, Edward Edgar, 2016, p. 125-145

Artiklene utfyller den ordinære litteraturen, men de to nederste kulepunktene, altså artiklene «*Regular purchases and aggregated procurement – the changes in the new public procurement directive regarding framework agreements, dynamic purchasing systems and central purchasing bodies*» og «*Division into lots and demanded aggregation – extremes looking for the correct balance*», foreslås fjernet i sin helhet.

De gjelder ganske spesifikke tema hvis hovedregler om allerede er dekket i øvrig litteratur og undervisning. Det synes ikke å være rom for mer detaljert fokus på disse temaene i tillegg. I tillegg må det samlede pensumomfanget uansett reduseres.

Vektingen av vurderingsformene

Vurderingsformene er på fagets hjemmeside angitt som følger:

«4 hour digital school exam.

During the course, the students shall write a paper (maximum 2000 words, excluding footnotes).

The paper will make up 50% of the final grade. 50% of the grade is based on the 4 hour digital school exam.»

Dette foreslår endret til at innleveringsoppgaven utgjør 40 % av endelig karakter og skoleeksamen 60 %. Altså at siste setning endres til å lyde:

«The paper will make up 40% of the final grade. 60% of the grade is based on the 4 hour digital school exam.»

Bakgrunnen for endringen er at en fordeling med 50 % på hver vurderingsform, gjør det veldig vanskelig å fastsette én samlet karakter for det tilfellet studenten oppnår ulike karakterer på de to vurderingsformene. Eksempelvis C på den ene og B på den andre, eller C og D. Hva skal da den samlede hovedkarakteren bli?

Etter det jeg er fortalt, vil innleveringsprogrammet som brukes, Inspira, i slike tilfeller automatisk gjøre at beste karakter blir utslagsgivende. Det er etter min mening uheldig. En student som eksempelvis fikk svak B på innleveringsoppgaven, men hadde negativ utvikling resten av kurset og fikk svak C på skoleeksamen, ville med (menneskelig og) ordinært sensorskjønn fått C, muligens sterk C, som endelig karakter. Men med Inspira automatiske sensur får kandidaten B som hovedkarakter, selv om det gjennomsnittlige nivået for studenten ikke er på B-nivå. Studenten får altså samme hovedkarakter som en student som har sterk B både på innleveringsoppgaven og skoleeksamen, men som etter ordinært sensorskjønn egentlig ligger en hel karakter over nivået til studenten som fikk svak B og svak C.

Ved å endre til at skoleeksamen får større vekt, vil skoleeksamen bli avgjørende i slike tilfeller. Det upresise i at beste karakter automatisk avgjør, vil etter det jeg forstår da bli fjernet. I tillegg er skoleeksamen etter all undervisning i kurset er fullført og er en vurderingsform hvor alle studentene i utgangspunktet stiller på likefot, ettersom de har samme hjelpemidler til rådighet. Dette tilsier også at skoleeksamen gis avgjørende rolle.

På denne bakgrunnen foreslås vektingen endret til 40 % på innleveringsoppgaven og 60 % på skoleeksamen.

Med vennlig hilsen

Kristian Strømsnes
postdoktor

fagansvarlig JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law

Forslag til vedtak:

Emnebeskrivelse og pensum i JUS285-2-A endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig fra og mest høstsemester 2022.

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 38/22

JUS396 Masteroppgåve – endring i opptaksgrunnlag, arbeids- og undervisningsformer, obligatoriske krav og vurderingsform

Bakgrunn

Etter at emnet JUS397 Masteroppgåve (70 studiepoeng) forskarline vart oppretta, har det vore uvisse knytta til om det er ønskeleg å vidareføre emnet JUS396 Masteroppgåve (60 studiepoeng). Dekanaten ved studiedekanen har no overfor den emneansvarlege avklart at det er ønskeleg å ha JUS396 som eit alternativ for dei som ønskjer å skrive stor masteroppgåve, men som ikkje ønskjer å gjere dette innafør dei rammene som er lagt for emnet JUS397. Denne avklaringa opnar for at det kan gjerast visse endringar i opptaksgrunnlaget, og den emneansvarlege vil, etter dialog med studiedekanen, også foreslå visse endringar i vurderingsforma til emnet. Emneskildringa for JUS396 har fram til no i stor grad fram vore ein blåkopi av JUS399 Masteroppgåve (30 studiepoeng), noko som mellom anna har medført at informasjonen om korleis ein kan bli tatt opp på emnet, har vore uklar og misvisande. Vi legg difor fram forslag om endring i opptaksgrunnlag, arbeids- og undervisningsformer, obligatoriske krav og vurderingsform i emnet JUS396.

Opptaksgrunnlag

Opptak på emnet JUS396 har skjedd etter søknad, og det har vore den emneansvarlege som har avgjort søknaden. Det har fram til no ikkje vore høve til å vektlegge anna enn den prosjektbeskrivelsen som studenten har vedlagt søknaden om opptak, og den emneansvarlege har praktisert ei nokså streng vurdering av denne prosjektbeskrivelsen for å sikre at prosjektet er eigna for stor masteroppgåve. Dette har skjedd på den måten at den emneansvarlege har sendt prosjektbeskrivelsen til fagpersonar med særlege forutsetningar for å gjere ei inngåande vurdering av prosjektet, og rutinemessig har studentane vorte bedt om å sende inn ein revidert prosjektbeskrivelse basert på tilbakemeldingane frå fagpersonen som har vurdert skissa. Forslaget no er at både eksamenskarakterane så langt i studiet og prosjektbeskrivelsen skal inngå i vurderinga av søknaden om opptak. Etter forslaget er det eit krav om gode eksamenskarakterar, men utan den koplinga mot nivået for opptak på PhD-programmet ved fakultetet som gjeld for opptak på emnet JUS397. Det er eit medvite val. Når det derimot gjeld kravet til prosjektbeskrivelsen, er forslaget at ein legg til grunn dei same krava som for prosjektbeskrivelsen som skal vedleggast søknaden om opptak på emnet JUS397. Dette siste er neppe ei særleg endring samanlikna med praksis til no, sidan prosjektbeskrivelsen ved søknad om opptak på emnet JUS396 allereie har vore underkasta ei streng vurdering. Det kan her nemnast at karakterstatistikken tilseier at kvaliteten på masteroppgåvene som blir levert inn av studentar som er tekne opp på JUS396 er på same nivå som kvaliteten på dei masteroppgåvene som blir levert inn av studentar som er tekne opp på emnet JUS397.

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningstilbodet på emnet JUS396 skal vere det same som undervisningstilbodet på emnet JUS399, men med den forskjell at studentane får tilbod om 30 timar rettleiing. Dette er ein auke på ni timar samanlikna med dagens situasjon. Forslaget går vidare ut på at det i emneskildringa blir teke inn eit eksplisitt krav om at rettleiaren minst må ha førstestillingskompetanse. Dette er i tråd med slik praksis har

vore på emnet JUS396 fram til no, men endringa er likevel ei viktig markering. All undervisning på emnet JUS396 er frivillig.

Obligatoriske krav

Under punktet «obligatorisk undervisningsaktivitet» står både «påmelding med prosjektskisse» og «prosjektnotat» lista opp som obligatoriske krav. Vi foreslår å stryke innhaldet i dette punktet. Det nye opptaksgrunnlaget til emnet gjer at formålet med prosjektnotatet, nemleg at studentane skal kome i gang med skriveprosessen, fell bort. Studentane har allereie kome godt i gang med skriveprosessen og innlevering av prosjektnotatet vert kun eit administrativt sjekkpunkt utan fagleg mening. Vi har fått fleire spørsmål frå studentar på emnet som ikkje forstår kva dei skal levere og som grunngjev dette med at søknaden deira var meir utfyllande enn krava til prosjektnotatet. Vi foreslår og å stryke «påmelding med prosjektskisse» som obligatorisk krav, då studentane skal gjennom ein meir omfattande søknadsprosess. «Påmelding med prosjektskisse» er heller ikkje eit obligatorisk krav, men ein føresetnad for å bli meldt til emnet i utgangspunktet.

Vurderingsform

Den emneansvarlege og studiedekanen har hatt ein dialog om vurderingsforma, og forslaget går ut på at den endelege karakteren i emnet JUS396 ikkje berre skal bygge på ei vurdering av den skriftlege prestasjonen, men at det også skal leggast vekt på ein muntleg prestasjon. Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo har ei tilsvarande ordning, og forslaget til endring av emneskildringa for emnet JUS396 har i all hovudsak den same innretninga. Det er foreslått eit nytt punkt i læringsutbyttebeskrivelsen under «Ferdigheter» som tek opp i seg denne endringa. Ved klage på endeleg karakter, må det gjennomførast ny sensor av masteroppgåva, og det må gjennomførast ny muntleg prøve.

Anna

Som følgje av desse endringane foreslår vi at all informasjon relatert til faggrupper/faggruppetilknytning blir tatt ut av emneskildringa. Faggruppeinndelinga er primært eit administrativt sorteringsverktøy knytta til emnet JUS399. Emnet JUS399 har kvart semester eit høgt tal studentar, og faggruppene er difor eit svært nyttig verktøy i arbeidet med å tildele rettleiarar og sensorar. For emnet JUS396, der studentmassen er liten og studentane får tildelt rettleiar basert på tema dei melder inn ved eigen søknad, er det ikkje føremålstenleg å knytte studentane til faggrupper.

Bjørnar Borvik, Karitha Reisæter og Eivind Ramsøy Jerve

Vedlegg: emnebeskrivelse JUS396

Forslag til vedtak:

Opptaksgrunnlag, arbeids- og undervisningsformer, obligatoriske krav og vurderingsform i JUS396 Masteroppgåve endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig fra og med høstsemesteret 2022.

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 38/22 vedlegg:**Revidert emnebeskrivelse JUS396 Masteroppgåve****Studiepoeng, omfang**

60 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

MA-nivå

Fulltid/deltid

Fulltid

Undervisningssemester

Høst og vår

Undervisningsstad

Det juridiske fakultet, UiB

Mål og innhald

Masteroppgaven skal være et selvstendig arbeid, som skrives under veiledning, hvor studenten/studentene selv har ansvaret for progresjonen i arbeidet. Etter søknad kan masteroppgaven være gruppearbeid. Slik søknad framsettes samtidig med søknad om å skrive stor masteroppgave.

Før skivesemesteret inviterer fakultetet studenter på 3. og 4. studieår til orienteringsmøte om masteroppgave, og de fagansvarlige vil avholde fagmøter om skrivetilbudet innen sitt fagfelt. Studentene kan delta på flere fagmøter. Møtene er ikke forpliktende og de er ikke obligatoriske, men de er et svært nyttig grunnlag for beslutningen om fagområde for masteroppgaven.

.

Særlig om gruppearbeid

Masteroppgaven kan skrives som gruppearbeid av to studenter. Søknad om gruppearbeid leveres samtidig med søknad om opptak på emnet. Av søknaden må det gå fram hvordan studentene har tenkt å løse utfordringene som oppstår hvis samarbeidet ikke varer helt til levering.

Søknaden behandles av den emneansvarlige.

Gruppearbeid sensureres under ett til én felles karakter.

Sensurklage kan leveres individuelt. Eventuelt endring av karakter gjelder bare for den som har klaget. Hvis bare én av studentene har klaget, kan den andre studenten velge å tre inn i klagen innen 1 uke etter at første student leverte sin klage selv om oppsatt klagefrist er gått ut.

Læringsutbytte**Kunnskaper**

Studenten skal tilegne seg

- avansert materiell kunnskap innenfor det fagfeltet masteroppgaven omhandler.

- avansert kunnskap om de særskilte metodiske utfordringene på fagområdet.
- kunnskap om de etiske spørsmålene som reises innen fagfeltet.
- avansert kunnskap om grunnleggende vitenskapsidealer, herunder krav til referanser og respekt for andres arbeider.

Ferdigheter

Studenten skal være i stand til å

- utforme og analysere en rettslig problemstilling i samsvar med faglige idealer.
- bruke juridisk metode på en selvstendig måte.
- identifisere, formulere og drøfte rettslige problemstillinger, herunder å disponere stoffet i hovedproblemstillinger, argumentasjon og konklusjoner.
- skrive en selvstendig framstilling.
- orientere seg i tilfanget av kilder: finne relevante kilder, og selvstendig og kritisk skille kilder med akademisk tyngde fra andre.
- skille mellom rettsdogmatiske og rettspolitiske analyser i juridisk arbeid, herunder kritisk å vurdere gjeldende rett og drøfte behovet for endringer.
- gi en muntlig presentasjon av oppgavens hovedproblemstillinger og -funn, og delta i en faglig samtale om disse og om beslektede problemstillinger fra fag som har tilknytning til oppgaven.

Generell kompetanse

Studenten skal etter gjennomført masteroppgave

- kunne anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder innenfor jussen.
- kunne formidle omfattende selvstendige arbeider og beherske jussens uttrykksformer, både skriftlig og muntlig.
- kunne bidra til nytenking og løsning på nye problemer.

Krav til forkunnskaper

Søknad om opptak på [JUS396](#) Masteroppgave (60 studiepoeng) forutsetter at alle emner de fire første årene av masterstudiet i rettsvitenskap er bestått. Søknaden om opptak på emnet avgjøres på grunnlag av en samlet vurdering av de faglige prestasjonene og prosjektbeskrivelsen. Det kreves gode eksamenskarakterer. Prosjektbeskrivelsen må oppfylle kravene som gjelder for prosjektbeskrivelsen som skal vedlegges søknaden om opptak på [JUS397](#) Masteroppgåve (70sp) forskarline.

Ved eventuell overgang fra [JUS399](#) er det i tillegg krav om anbefaling fra veileder.

Tilrådde forkunnskaper

Ingen

Studiepoengsreduksjon

Ingen overlapp med emner ved Det juridiske fakultet.

Krav til studierett

[MAJUR](#), [MAJUR-2](#)

Arbeids- og undervisningsformer

Det avholdes forelesninger hvert semester for studenter som skriver masteroppgave. Forelesningene skal være et supplement til den individuelle veiledningen.

Det blir gitt 30 timers veiledning per student. Timetallet omfatter tiden veilederen bruker til lesing av utkast, utarbeiding av kommentarer og samtale med studenten/studentene. Rammene for veiledning presiseres ytterligere i [Studieplanen](#) om *Undervisningsmetodar og Rettleiing for masteroppgåva*.

Den emneansvarlige tilordner veileder. Veileder må minst ha førstestillingskompetanse. Eksterne veiledere må vurderes og godkjennes av fakultetet i henhold til Retningslinjer for valg og godkjenning av eksterne hjelpelærere og sensorer.

Det er studentens eget ansvar å oppsøke og nyttiggjøre seg veiledning samt sørge for fremdrift i arbeidet.

Det vises for øvrig til [Instruks for veiledere](#) for nærmere opplysninger.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

30 timer veiledning.

Vurderingsformer

Tema, problemstilling og ordgrense

Tema og problemstilling for masteroppgaven skal framgå i søknaden om opptak. Senere endringer må skje i samråd med veileder.

For masteroppgave på 60 studiepoeng er veiledende ordgrense 30 000 ord. Oppgaver over 37 500 ord blir ikke sensurert. For oppgaver som skrives som gruppearbeid, øker ordgrensen med 75 %. Fot- og sluttnoter skal medregnes i ordgrensen. Forord, forside, innholdsfortegnelse, registre, litteraturliste og vedlegg medregnes ikke. Besvarelser som avvises som følge av overskridelse av ordgrensen, må omarbeides og leveres et senere semester. Det gis ikke ekstra veiledning ved slik omarbeidelse.

Masteroppgaven innleveres elektronisk i Studentweb. Innlevert oppgave skal være anonymisert og paginert. Forsiden skal inneholde tittel på oppgaven, kandidatnummer, og antall ord inkludert fot- og sluttnoter.

Bedømmelse

Endelig karakter fastsettes på grunnlag av masteroppgaven og den muntlige prøven. Før muntlig prøve får studenten oppgitt en foreløpig karakter.

Når det gjelder sensur av masteroppgaven, vises det til [utfyllande regler](#) om rettleiing og vurdering av masteroppgåver.

Den muntlige prøven skal som hovedregel ha en varighet på mellom 30 og 45 minutter, og begge sensorene skal delta. Ved den muntlige prøven kan studenten både bli eksaminert i de problemstillingene som oppgaven omhandler, og i beslektede problemstillinger fra fag som har tilknytning til oppgaven. Dersom masteroppgaven er skrevet som gruppearbeid, skal den muntlige prøven som hovedregel ha en varighet på ca. 60 minutter, og sensorene skal sørge for at begge studenter blir eksaminert. Bedømmelsen skal bygge på en samlet vurdering av studentenes muntlige prestasjoner (solidarsensur).

Studenter som har fått bestått karakter, kan ikke levere denne oppgaven eller annen oppgave til ny vurdering. Studenter som har fått vurdert en innlevert masteroppgave til ikke bestått, kan bare levere en oppgave til ny vurdering dersom den tar opp et annet tema eller er en vesentlig omarbeidet versjon av den tidligere innleverte oppgaven. Det gis inntil 15 timer ekstra veiledning etter søknad. Emnensvarlig avgjør om det skal oppnevnes ny veileder.

Hjelpemiddel til eksamen

Ikke relevant for dette emnet.

Karakterskala

A til E for bestått, F for ikke bestått.

Vurderingssemester

Høst eller vår.

Litteraturliste

Ikke relevant for dette emnet.

Programansvarleg

Studieutvalget er delegert det koordinerende og overordnede ansvaret for fakultetets studietilbud, se Reglement for Det juridiske fakultet, § 9 pkt. 1.

Emneansvarleg

Professor Bjørnar Borvik

Administrativt ansvarleg

Det juridiske fakultet v/fakultetsdirektøren har det administrative ansvaret for emnet og studieprogrammet.

Administrativ kontakt: masteroppgave@jurfa.uib.no.

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 39/22

Emneansvarlig i JUS260-2-B Opphavsrett

På grunn av forskningstermin kan professor Knut Martin Tande ikke vareta emneansvaret i JUS260-2-B i høstsemester 2022. Førsteamanuensis Liliia Oprysk har sagt seg villig til å overta emneansvaret i studieåret 2022/23.

Forslag til vedtak:

Førsteamanuensis Liliia Oprysk overtar emneansvaret i JUS260-2-B Opphavsrett i studieåret 2022/23.

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 40/22

JUS298-2-A Law, Regulation, and Technology

Emnet JUS298-2-A Law, Regulation and Technology ble opprettet av fakultetsstyret den 10.05.2022.

Emneansvarlig Justine Pila har etterfølgende vært i dialog med dekan Karl Harald Sjøvig om endring av emnebeskrivelse. Pila har fremsendt revidert emnebeskrivelse med fokus på IP (immaterialrett).

Forslag til vedtak:

Emnebeskrivelsen i JUS298-2-A Law, Regulation and Technology endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig.

Vedlegg sak 40/22
Revidert emnebeskrivelsen

Course Name

Law, Regulation, and Technology

Course Teacher and Coordinator

Professor Justine Pila

ECTS Credits

10

Level of Study

Masters

Full-time/Part-time

Full-time

Teaching Semester

Autumn

Place of Instruction

Bergen Law Faculty

Complementary Courses

The course combines successfully with several courses offered in Spring, including:

- Legal Philosophy (JUS273-2-A);
- Introduction to Copyright Law (JUS277-2-A);
- International Copyright Law (JUS277-2-B);
- Legal Technology (JUS295-2-A);
- Privacy and Data Protection – GDPR (JUS294-2-A).

Type of Assessment

Written examination and compulsory essay

Objectives and Content

This course considers contemporary issues at the interface of Law, Regulation, and Technology. Its starting point is the traditional idea of Law as the primary means by which social and political life are regulated, and of the State as the primary regulatory actor. Through a series of case studies involving intellectual property (IP), we ask how this conception sits with the reality of regulation in the current advanced technological age. The objectives are to introduce students to some of the most important and pressing legal issues of today, and to enable them to engage in contemporary debates regarding (a) Technology as a source of regulatory opportunities and challenges for States, and (b) the role of Law, including IP Law particularly, in exploiting and negotiating them.

Schedule of Classes

The course will be taught in 10 seminars (total = 15 hours) during the first semester, following this or a similar schedule:

Class 1: Law, Regulation, and Technology

- The nature of Law, Regulation, and Technology
- IP Law historically and today: the music industry; medical R&D; brands
- Technology as a source of regulatory opportunities and challenges for States: Technology as a regulatory tool; Technology providers as regulatory actors; Artificial Intelligence
- The evolution of regulatory systems: the domain name system
- Comparing (e.g., European and US) approaches to (IP) Law, Regulation, and Technology
- Conceptions of IP, including as a regulatory tool and system

Classes 2 and 3: Patent Systems and Modern Biotech

- Patents as regulatory system
- Biotech's 'disruption' of patent law
- Modern patent disputes
- Genetic material and essential medicines: nature v. invention; the public interest and morality exclusion; compulsory licensing

Classes 4 and 5: Copyright in Cyberspace

- Copyright as regulatory system
- The internet's 'disruption' of copyright law
- Modern copyright disputes
- Web-based media monitoring services, hyperlinking, and hosting: original works; the communication to the public right; the quotation exception

Classes 6 and 7: Trade Marks and the Platform Economy

- Trade marks as regulatory system
- The internet's 'disruption' of trade mark law
- Modern trade mark disputes
- Online selling and advertising: trade mark use; confusion v. dilution; primary v. secondary liability

Classes 8 and 9: (Intellectual) Property and Big Data

- Data protection as regulatory system
- Data's 'disruption' of (intellectual) property law
- Modern data disputes
- Data property

Class 10: Wrap-up

- Review of course themes
- Current and future developments

Schedule of Classes

All students are expected to prepare in advance for class and to participate in class discussions. Homework assignments are posted on the course page on Mitt UiB.

Learning Outcomes

After successful completion of this course, students will have:

- A good understanding of key debates in the field of contemporary Law, Regulation, and Technology scholarship, with a focus on IP particularly;
- A general understanding of the regulatory opportunities and challenges created for Law and the State by advanced (digital and bio) technologies;
- The ability to engage critically and reflectively with contemporary (doctrinal and theoretical) debates regarding biotech patenting, copyright in cyberspace, IP and big data, and trade marks and the platform economy;
- The ability to write reasoned answers to legal and policy questions in the fields covered by the course.

Required Previous Knowledge

Good English and three years of university studies.

Credit Reduction due to Course Overlap

No academic overlapping with courses at the Law Faculty in Bergen.

Access to the Course

The course is available for students:

- Admitted to the integrated master programme in law;
- Admitted to the two-year master programme in law;
- Granted admission to elective courses at the Faculty of Law;
- Granted additional right to study following completed Masters degree in Law at UiB;
- Exchange students at the Faculty of Law.

The pre-requirements may still limit certain students' access to the course.

Teaching and learning methods

Seminars.

Compulsory Assignments and Attendance

Students are required to submit a paper of between 1,800 and 2,000 words (not including footnotes or appendices) on a designated topic. The paper must be approved by the seminar leader. Only students who have had their paper approved will obtain the right to sit the exam.

Forms of Assessment

One three-hour digital school exam, sat after the final seminar in the Autumn semester. (Information about digital examination can be found at <http://www.uib.no/en/education/87471/digital-examination>.)

Exam language:

- Question paper: English
- Answer paper: English

Examination Support Material

Support materials allowed during school exam

See section 3-5 of the Supplementary Regulations for Studies at the Faculty of Law at the University of Bergen.

Special regulations about dictionaries

- According to the Regulations for Studies, one dictionary is permitted support material during the examination. Bilingual dictionaries containing for example *both* Norwegian-English and English-Norwegian are considered as one dictionary;
- Bilingual dictionaries to/from the same two languages - for example Norwegian-English/English-Norwegian - in *two* different volumes are also considered as one dictionary (irrespective of publisher or edition);
- Dictionaries as described above cannot be combined with any other types of dictionaries;
- Any kind of combination which makes up *more than* two physical volumes is forbidden;
- In case a student has a special need for any other combination than the above mentioned, such combination has to be clarified with/approved by the course coordinator *minimum two weeks* before the exam. Students who have not been granted permission to have a special

combination *minimum two weeks* before the exam will be subject to the [usual regulations](#) (Section 3-5) about examination support materials.

Grading Scale

A - E for passed, F for failed

Course Evaluation

According to administrative arrangements for evaluating courses at the Law Faculty.

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 41/22

Endring av emneansvarlig for emnet JUR 601 – Innføring i juss for næringslivet

Jan-Ove Færstad har vært emneansvarlig for EVU-emnet JUR 601 – Innføring i juss for næringslivet siden 2011. Frem til 2021 hadde han emneansvaret alene, og fra og med 2021 har han delt emneansvaret med Ingrid Barlund. Vi foreslår nå at Guri Lindblad overtar som emneansvarlig for JUR 601 sammen med Ingrid Barlund, med virkning fra og med høstsemesteret 2022.

JUR 601 – Innføring i juss for næringslivet er et etter- og videreutdanningsemne (EVU-emne) som fakultetet tilbyr gjennom en samarbeidsavtale med utdanningselskapet Addisco. Det siste året har fakultetet og Addisco hatt samtaler om å utvide dette samarbeidet, og fakultetet arbeider nå med å utforme 2-3 nye EVU-emner som kan inngå som en del av samarbeidet. Jan-Ove Færstad har blitt bedt om å samordne arbeidet med å utforme disse emnene, og å stå for den faglige oppfølgingen overfor Addisco. For å frigjøre kapasitet til dette arbeidet, trenger Færstad avlastning fra emneansvaret for JUR 601. Guri Lindblad har akseptert å overta emneansvaret sammen med Ingrid Barlund.

Guri Lindblad er for tiden ansatt som postdoktor ved fakultetet, og hun har vært involvert i undervisning og sensur på JUR 601 siden 2007. Hun har dermed inngående kjennskap både til emnet, og til det pedagogiske grunnlaget som emnedesignet for dette emnet hviler på. Vi mener at Lindblad og Barlund i fellesskap vil kunne videreføre dette emnet på en utmerket måte. I tillegg vil Færstad, i egenskap av å skulle samordne EVU-samarbeidet med Addisco, også følge opp arbeidet med JUR 601, selv om han ikke lenger har emneansvaret for dette emnet.

Jan-Ove Færstad og Ingrid Barlund

Emneansvarlige for JUR 601 – Innføring i juss for næringslivet

Forslag til vedtak:

Postdoktor Guri Lindblad overtar emneansvaret på JUR601 Innføring i juss for næringslivet fra professor Jan-Ove Færstad med virkning fra og med høstsemesteret 2022.

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 43/22

Opprettelse av nytt EVU-emne: Arbeidslivets rett (10 stp.)

Forslaget har bakgrunn i en henvendelse fra fakultetsledelsen til arbeidsrettsmiljøet på fakultetet (Melanie Hack og Tine Eidsvaag), med ønske om å opprette et etter- og videreutdanningsfag innenfor arbeidsrett. Det antas å være etterspørsel etter et slikt undervisningstilbud, for eksempel fra HR-ansatte og tillitsvalgte i offentlig og privat sektor.

Fra før av tilbyr fakultetet EVU-kursene JUR601 Innføring i jus for næringslivet (15 stp.) med en liten arbeidsrettsmodul og JUR605 Innføring i forvaltningsrett for sakshandsamarar i kommunal sektor (10 stp.).

EVU-kurset Arbeidslivets rett er tenkt lagt opp etter mønster fra JUR605, og tenkes holdt første gang vår 2023. Vi tenker oss digitale forelesninger kombinert med to fysiske samlinger i forbindelse med vårsemesteret.

Kurset vil i det vesentligste ta opp individuell arbeidsrett, med en kort oversikt over den kollektive arbeidsretten. Blant annet tar vi opp:

- Begreper: Hvem er arbeidstaker/arbeidsgiver?
- Forbud mot diskriminering pga. f.eks. kjønn, graviditet, funksjonsnedsettelse og alder.
- Ansettelse, prosess, valg mellom søkere, kvalifikasjonsprinsippet
- Adgangen til midlertidig ansettelse.
- Rettigheter og plikter under arbeidsforholdet, blant annet
 - Arbeidsgivers styringsrett og endringsadgang
 - Ytringsfrihet og varslingsplikt
 - Lojalitetsplikt, kontrolltiltak og personvern
 - Tilrettelegging for sykmeldte
 - Lønnsutbetaling og lønnstrekk
- Opphør ved oppsigelse eller avskjed
- Virksomhetsoverdragelse.
- Hva er en tariffavtale og hvem er bundet av denne?
- Ufravikelighet og fredsplikt.

Arbeidsrett har stor samfunnsmessig betydning. Samfunnsøkonomien er avhengig av at en lykkes med et inkluderende arbeidsliv, slik at flest mulig kan mulig delta i arbeidslivet og en unngår utstøting og for tidlig avgang. Vi antar også, som nevnt, at det vil være tilstrekkelig etterspørsel til å forsvare opprettelsen av et slikt kurs.

Bergen/Berlin 23. mai 2022

Melanie Hack

Tine Eidsvaag

Forslag til vedtak:

SU oppfordrer fakultetsstyret til å opprette EVU-emnet Arbeidslivets rett, med virkning fra vårsemesteret 2023.

Vedlegg sak 43/22**Emnebeskrivelse**

Tema	Ref.	
Emnets navn		
Kode*	12	
Emnenavn – bokmål*	13	Bokmål Arbeidslivets rett.
		Kortversjon Arbeidslivets rett.
		Nynorsk Arbeidslivets rett
		Engelsk Law of Employment
Antall studiepoeng*	14	10
Studienivå (BA eller MA)	15	BA
Emneansvarlig*	16	Melanie Hack og Tine Eidsvaag
Faglærer(e)	17	Melanie Hack og Tine Eidsvaag
Innhold*	18	Arbeidslivets rett tar for seg lov og rett i arbeidslivet. Størst vekt blir lagt på individuell arbeidsrett, men det gis også en kort innføring i de viktigste prinsippene innenfor den kollektive arbeidsretten. Faget tar blant annet opp arbeidstaker- og arbeidsgiverbegrepet, krav om likebehandling, inngåelse av arbeidsavtaler, adgangen til midlertidig ansettelse, arbeidsgivers styringsrett, arbeidsmiljø og arbeidstid, arbeidstakers arbeids- og lojalitetsplikt, kontrolltiltak, personvern, lønn, vilkårene for opphør av arbeidsavtaler, og virksomhetsoverdragelse.
Læringsutbytte*	19	Kunnskaper Etter at kurset er gjennomført skal deltakerne ha kjennskap til de viktigste regler om følgende tema: <ul style="list-style-type: none"> • begrepene arbeidstaker, arbeidsgiver og virksomhet • diskrimineringsforbud • inngåelse av arbeidsavtaler • arbeidsgivers styringsrett • arbeidsmiljø og arbeidstid • lønn • lojalitetsplikt • kontrolltiltak og personvern

¹² Settes inn av studieadministrasjonen

¹³ Emnenavnet skal være beskrivende, men ikke for langt. Det bør være egnet som «klikk-agn» og være identifiserbart som et juridisk emne. For eksempel er «Metode» ikke så godt egnet som «Juridisk metode»
Kortversjonen skal være forståelig – maksimalt 20 karakterer inkludert mellomrom

Emnenavnet må ha en nynorsk og engelsk versjon

¹⁴ 30 studiepoeng er ett semesters arbeid, total arbeidsmengde 750 – 900 timer alt inkludert.

¹⁵ Nivået gjenfinnes i emnets læringsmål. Det må henge sammen med forkunnskapskrav. Et emne på masternivå kan inngå i en bachelorgrad, men ikke omvendt. Emne på masternivå stiller store krav til fordypning.

¹⁶ Emneansvarlig skal fortrinnsvis være en fast ansatt med førstestillingskompetanse. Unntak må særskilt begrunnes.

¹⁷ Denne er ikke obligatorisk å fylle ut.

¹⁸ En omtale av emnets innhold og egenskaper

¹⁹ Emnets viktigste egenskaper. Læringsmålene er bestemmende for alle andre egenskaper i emnet.

		<ul style="list-style-type: none"> • opphør av arbeidsavtaler • virksomhetsoverdragelse <p>Kandidaten skal ha grunnleggende kjennskap til de viktigste regler innenfor den kollektive arbeidsretten</p> <ul style="list-style-type: none"> • inngåelse og revisjon av tariffavtaler • rettsvirkningene av at en tariffavtale er inngått: binding, ufravelighet, fredsplikt • hovedpunktene i det tariffrettslige tvisteløsningssystemet, funksjonen til institusjoner som Riksmekleren og domstolen Arbeidsretten. <p>Ferdigheter Etter at kurset er gjennomført, skal deltakerne</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne drøfte rettsspørsmål på en måte som er i samsvar med grunnleggende juridisk metode • kunne finne frem til og løse praktiske arbeidsrettslige problemstillinger innenfor tema som er angitt i kunnskapsmålene. <p>Generell kompetanse Etter at kurset er gjennomført, skal deltakerne kunne</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifisere relevante rettskildefaktorer, og undersøke disse for å finne argumenter til bruk for å løse konkrete rettsspørsmål innenfor arbeidsrettens område • skille mellom argumenter som er rettslig relevante og argumenter som ikke er rettslig relevante • systematisere og avveie argumentasjon, rådgi og treffe avgjørelser • formidle arbeidsrettslig kunnskap til arbeidsgivere og arbeidstakere.
Litteratur*	20	<p>Innføringslitteratur Sverre Blandhol, Henriette N. Tøssebro, og Øystein Skotheim, Innføring i juridisk metode, Jussens Venner • pp 310 – 345, https://doi.org/10.18261/ISSN1504-3126-2015-06-02</p> <p>Hovedlitteratur</p> <p>Styring og vern arbeidsrett i offentlig sektor Engelsrud, Gerd Cappelen Damm Akademisk / 2022, 7. utgave ISBN 9788202699482</p>

²⁰ Hovedlitteratur er obligatorisk. For kompendier, se: <http://www.uib.no/foransatte/91964/litteraturkiosken-tar-over-kompendium>

		<ul style="list-style-type: none"> • Kap. I pkt. 2.2 og pkt. 3.1–3.2. • Kap. II pkt. 1–7. • Kap III pkt. 1–8. • Kap. IV pkt. 1– 3.2. • Kap. V pkt. 1–2. • Kap. VI pkt. 1–3.3. • Kap. VII, pkt. 1– 1.2, pkt. 2–5. • Kap. VIII pkt. 1–4. • Kap. IX pkt. 1–3. • Kap. X pkt. 1–3. • Kap. XII pkt. 1–3. • Kap. XIII pkt. 1–4 • Kap. XV pkt. 1–3.6. • Kap. XVI pkt. 1–4 og 6–7.
		Tillegglitteratur
Særlig egnet i kombinasjon med	21	
Undervisning:		
- undervisningssemester (høst/vår)*	22	Vår
- undervisningsform og pedagogikk*	23	Forelesninger og seminarer med oppgaveløsning. Obligatorisk hjemmeoppgave med tilbakemelding.
- digitalisering i undervisningen	24	Kombinasjon av digital undervisning og fysiske samlinger
- undervisningsspråk*	25	Undervisningen: Norsk Hovedlitteraturen: Norsk
- obligatoriske elementer*	26	☒ Obligatorisk oppgave ☐ Muntlig presentasjon ☐ Oppmøte
Opptak/adgangsregulering:		
- markedsføring	27	
- studierettskrav*	28	

²¹ Det er ønskelig at studentene kan orienteres om hvilke av de valgbare emnene som gir en god faglig helhet

²² Emner tilbys som hovedregel bare én gang pr. år

²³ Her angis hovedtrekk, som «forelesninger», «seminarer» og så videre. Det skal også gjøres rede for hvordan undervisningen henger sammen med læringsmålene og hvilken pedagogisk tanke som ligger under.

²⁴ Her angis hvilke digitale ressurser man tar sikte på å nytte i undervisningen.

²⁵ Alle språk det skal undervises på.

²⁶ Alle elementer som reelt vil være vilkår for å gå opp til eksamen, men som *ikke* er tellende i karakteren. Det skal gå fram hvor mye som kreves og hvordan det skal være dokumentert gjennomført. Med obligatoriske arbeidskrav vil man som hovedregel ikke kunne tilby eksamen hvert semester, bare kontinuasjonseksamen / ny eksamen for dem som har godkjente arbeidskrav.

²⁷ Hvordan tenkes emnet presentert/markedsført for å rekruttere studenter? Videopresentasjon? Egen introduksjonsartikkel på <http://www.uib.no/jur>? Informasjonsmøte, presentasjon på 5.studieårsdagen? Annet?

²⁸ Fylles inn av studieadministrasjonen

- undervisningsopptak*	29	
- deltakerkapasitet	30	Ubegrenset
Vurdering:		
- vurderingssemester(høst/vår) *	31	Vår
- vurderingsform*	32	<i>Semester med undervisning</i> ☐ Skoleeksamen ☒ Hjemmeeksamen ☐ Muntlig eksamen
		<i>Semester uten undervisning</i> ☐ Skoleeksamen ☐ Hjemmeeksamen ☐ Muntlig eksamen
- tid*	33	
- språk*	34	Oppgaven: Norsk
		Besvarelsen: Norsk eller et annet skandinavisk språk
- karakterregel*	35	Bestått/Ikke bestått..
Hjelpemidler til eksamen, avvik fra § 3-5 flg.*	36	Alle Lovdatas baser tilgjengelige.
Forkunnskaper (inkludert språkkunnskaper)*		Obligatoriske ³⁷ ☐ Tre år jusutdanning ☐ Tre år høyere utdanning (u/h) ☐ I tillegg:
		Anbefalte ³⁸
Faglig overlapping med andre emner*	39	< 1/3 JUS-251-2-B Arbeidsrett fordypning
		1/3 – 2/3
		> 2/3 JUS-251-1-A Arbeidslivets rett (inntil 2022); JUS-251-2-A Grunnleggende arbeidsrett.

²⁹ Fylles inn av studieadministrasjonen

³⁰ Hovedregelen her vil være «ubegrenset». Begrensing må begrunnes særskilt.

³¹ Det skal alltid være eksamen i undervisningssemesteret. Det kan også være eksamen i mellomliggende semestre, da må man være særlig oppmerksom på eksamensformen!

³² Det er mulig å velge mer enn én vurderingsform. Det må eventuelt beskrives hvordan de tenkes integrert. Det skal gå fram hvordan vurderingsformen sikrer at læringsmålene dokumenteres. Dersom man velger å ha eksamen i alle semestre, bør det være samme eksamensform. Det innebærer at emner som har eksamensformer som er integrert i undervisningen, ikke kan ha eksamen hvert semester. Emner med obligatoriske arbeidskrav, kan tilby eksamen neste semester bare for studenter som har fått arbeidskravet godkjent tidligere (dvs. kontinuasjonseksamen).

³³ Hvor mange timer eller dager eksamen strekker seg over. Hovedregelen for skoleeksamen er 4 timer

³⁴ Avvik fra hovedregelen her må særskilt begrunnes

³⁵ Alternativet er Bestått/Ikke bestått. Det må eventuelt særskilt begrunnes

³⁶ Hovedregelen i § 3-5 er to eksemplarer av Norges Lover og en ordliste eller rettskrivingsordbok

³⁷ Obligatoriske forkunnskaper må være klart definerte/operasjonalisert, sånn at det er entydig klart om kravet er oppfylt. Hovedregelen er at vi krever tre års universitets- eller høyskoleutdanning. Andre krav må være faglig begrunnet.

³⁸ Anbefalte forkunnskapskrav er informasjon til studentene om hva vi venter at de kan, men det er ikke krav om at det dokumenteres. Det er deres egen risiko at dette er oppfylt. Også anbefalte språkkunnskaper angis her.

³⁹ Sammenfall vil medføre hhv 0 %, 50 % og 100 % reduksjon i studentenes studiepoenguttelling av emnet.

Evaluering*	40	I henhold til fakultetets vedtatte retningslinjer for program- og emneevaluering.
Kontaktinformasjon*		Administrativ kontakt: spesialemner@jurfa.uib.no Enhetens navn: Det juridiske fakultet Besøksadresse: Magnus Lagabøtes plass 1 Ekspedisjonstid: 09.00 – 14.00. Postadresse: Postboks 7806 Postnummer og -sted: N-5020 BERGEN Telefon: 55 58 95 00 E-post: info@jurfa.uib.no Web: http://www.uib.no/jur
Målgruppe(r)	41	HR-ansatte i offentlig og privat sektor, tillitsvalgte mfl.
Behovet for tilrettelegging i forhold til målgruppene	42	
Finansiering av emnet	43	
Ressurser		Emneansvarlig ⁴⁴ : Intern Undervisere: ⁴⁵ Interne Sensorer: ⁴⁶ Eksterne og interne. Administrasjon ⁴⁷ : Intern
Kursets relevans	48	De bestemmelser som regulerer lov og rett i arbeidslivet har stor samfunnsøkonomisk relevans for sysselsetting og verdiskaping..

[Tilbake til saklisten.](#)

⁴⁰ Eventuelle ønsker om evaluering i tillegg til den ordinære periodiske evalueringen må begrunnes særskilt.

⁴¹ Denne er ikke obligatorisk. Angi eventuelt hvilke yrker emnet er egnet for, hvilke spesielle studentgrupper som kan være interessert el.l.

⁴² Denne er ikke obligatorisk. Det vil bare unntaksvis være behov for slik målrettet tilrettelegging.

⁴³ Den store hovedregelen hver vil være «ordinær, intern». Unntaksvis vil emner være finansiert på andre måter.

⁴⁴ Hovedregelen er at emneansvarlig er intern. Unntak må særskilt begrunnes.

⁴⁵ Her opplyses om man tar sikte på interne og/eller eksterne undervisere, eventuelt andre forhold det er grunn til å gjøre oppmerksom på. Det skal opplyses om det blir behov for å dekke reise og/eller opphold for eksterne krefter.

⁴⁶ Her opplyses om antatt tilgang på sensorer – interne og eksterne. Vær oppmerksom på behovet for to ekstra sensorer til sensurklagebehandling.

⁴⁷ Hvilke administrative ressurser trengs? Undervisningsplanlegging, eksamen, øvrig tilrettelegging, for eksempel for eksterne undervisere. Intern administrasjon vil være hovedregelen. Unntaksvis inngår også ekstern administrasjon, for eksempel der emnet driftes i samarbeid med eksterne partnere.

⁴⁸ Samfunnsrelevans/arbeidslivsrelevans. Også relevans i det programmet det tar sikte på. Hvordan bidrar emnet til programmets læringsmål?

Overgang til digitale vitnemål ved Det juridiske fakultet

Til studieutvalget

Fra studieseksjonen v/KJESO

Unit⁴⁹ har i samarbeid med universitetene og høyskolene jobbet med å utvikle [gode og sikre løsninger](#) for digitale vitnemål, som kun er gyldig digitalt og ment å fullt ut erstatte papirvitnemålet. Det digitale vitnemålet er en egen PDF-fil sikret med en digital signatur som garanterer for at dokumentet er intakt, og vil være en sikrere løsning enn det gamle papirvitnemålet. I tillegg vil innføringen av digitale vitnemål frigjøre administrative så vel som økonomiske ressurser.⁵⁰

Framover vil Unit videreutvikle funksjonalitet og innhold i de digitale vitnemålene, og visjonen er at fremtidens vitnemål vil være en datapakke som inneholder informasjon om for eksempel læringsmål, studieplaninformasjon, emnebeskrivelser og de spesielle kvalifikasjonene som vitnemålet gir.

Flere norske utdanningsinstitusjoner⁵¹ har allerede iverksatt overgangen til digitale vitnemål, og rapporterer i overveldende grad positive erfaringer. Studentene får sine vitnemål raskere, og den administrative arbeidsbelastningen er redusert.

UiB har opprettet en arbeidsgruppe for digitale vitnemål som blant annet skal etablere felles retningslinjer og praksis for alle fakultetene.

Startskuddet for digitale vitnemål

[Digitale vitnemål](#) er planlagt innført som standard for alle fakulteter ved Universitetet i Bergen i løpet av vårsemesteret 2022.

Alle studenter som oppnår grad etter 1.2.2022 skal kun få digitale vitnemål, og etter dette er papirvitnemål kun en mulighet for studenter med særskilt behov for det. I en overgangsperiode vil det imidlertid tilbys fysiske vitnemål for alle som får registrert graden sin innen 1.10.2022, i tillegg til det digitale vitnemålet som alle skal få. Akkurat denne fristen er lokal for Det juridiske fakultet, og avskjæringstidspunktet er satt for å harmonere med DBH⁵² sine rapporteringsfrister, der oppnådde

⁴⁹ [Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning](#).

⁵⁰ Det juridiske fakultet uteksaminerer rundt 350 jurister i året. Vitnemål utarbeides til dels manuelt, kontrolleres manuelt, signeres manuelt av saksbehandler, dekan og fakultetsdirektør og sendes til slutt rekommandert, som kan koste opp mot 200,- per utsendelse.

⁵¹ USN, Høgskolen Kristiania, UiT mfl.

⁵² [Database for statistikk om høyere utdanning](#)

kvalifikasjoner må registreres innen 1.10. for å komme med på vår-rapporteringen. Overgangsperioden med det som reelt sett er to adskilte prosesser vil medføre økt arbeidsbelastning for de som arbeider med dette, men studieseksjonen ser det slik at vi i en begrenset periode vil kunne håndtere dette på en god måte.

Dokumentasjon på grader oppnådd før 01.02.2022 vil ikke komme som digitale vitnemål, men i papir og i [Vitnemålsportalen](#). Som hovedregel utstedes vitnemål i papir kun én gang.

Studenter ved Det juridiske fakultet som oppnår grad etter 1.10.2022, i likhet med andre studenter ved UiB, i spesielle tilfeller kunne søke om å få papirutskrift av vitnemål. Dette vil regnes som et duplikat av det digitale vitnemålet.

Enkelte institusjoner praktiserer betaling for denne tjenesten – både Nord Universitet og HVL tar for eksempel kr. 1000, - for å utstede duplikat. Eventuell felles praksis knyttet til dette har per nå ikke blitt diskutert ved UiB, men studieseksjonen ved Det juridiske fakultet vurderer det slik at det framover vil bli såpass få henvendelser knyttet til dette at det vil koste mer å administrere og drive inn betaling enn å fortsette med dette som en gratis tjeneste.

Bestilling av vitnemål

Ferdige studenter skal i prinsippet ikke måtte bestille vitnemål og skal få sin graddokumentasjon «automatisk». Dette er dessverre ikke fullt ut gjennomførbart, da det å finne de ferdige kandidatene ved hjelp av dagens systemer ikke er uproblematisk. UiB bruker derfor et felles [bestillingsskjema](#) for vitnemål, men dette benyttes ikke av Det juridiske fakultet. Våre studenter må [avlegge kandidatløftet](#) for å få utstedt vitnemål, noe som gjøres via et skreddersydd [lokalt skjema](#) som bedre dekker fakultetets behov, og det er grunnen til at vi ikke bruker fellesskjemaet.

Fordelen ved vårt eget skjema er blant annet at vi får oppdaterte adresseopplysninger fra studentene (noe de andre fakultetene har en del utfordringer med å få tak i), og vi tenker å beholde denne praksisen så lenge vi utsteder papirvitnemål. Det er lagt inn et valg i kandidatløfteskjemaet som studentene må krysse av for å få papirvitnemål.

Studentene ved Det juridiske fakultet er informert om endringen via meldingen [Vitnemål og poststudierett våren 2022](#) i Mitt UiB, publisert 11.5.22:

Digitale vitnemål

[Våren 2022 blir vitnemål fra UiB digitale](#), som betyr at det som hovedregel ikke lenger vil utstedes vitnemål i papir. Du vil som i dag finne resultater og oppnådd grad i [Vitnemålsportalen](#), og kunne dele informasjonen med arbeidsgivere og andre.

Vitnemål vil dermed som standard utstedes digitalt. Det juridiske fakultet vil likevel, i en overgangsperiode, fortsatt tilby vitnemål i papir til studenter som får *registrert graden sin innen 1.10.2022*. Dette betyr for eksempel at eventuell utdanning fra utlandet må være godkjent innen nevnte dato. Ønsker du papirvitnemål i tillegg til det digitale angir du dette ved å krysse av for det i kandidatløftet. Dette regnes da som et duplikatvitnemål, og vil ikke bli produsert flere ganger.

Studenter som oppnår graden etter 1.10.2022, og har særskilt og godt begrunnet behov for vitnemål i papir, må søke fakultetet om dette.

Leveringstid

UiBs arbeidsgruppe for digitale vitnemål foreslår en generell leveringstid på 8-12 uker. Årsaken til den lange leveringstiden at alle klagesaker o.l. må være avsluttet før vitnemål utstedes. Gitt at Det juridiske fakultet, i motsetning til de andre fakultetene, praktiserer felles frister for klagesensur for det enkelte emne, vil vi greie å opprettholde dagens praksis, som sier at vitnemål skal være klart innen 8 uker⁵³ fra den datoen studentene avla kandidatløftet.

Dokumentasjon av grad og resultater

Selv om hverken digitalt eller fysisk vitnemål er utstedt, vil studentene kunne dokumentere sine resultater ved å benytte [Vitnemålsportalen](#), og de kan i tillegg få en [bekreftelse på oppnådd grad](#) fra fakultetet ved behov. [Tilsynsrådet for advokatvirksomhet](#) aksepterer for eksempel disse bekreftelsene i påvente av at vitnemål blir utstedt.

Eksamensbevis/diplom

I tillegg til selve vitnemålet og Diploma Supplement får våre studenter et eksamensbevis/diplom. Dette diplommet er ikke en del av vitnemålet og har ingen formell funksjon; det er kun et symbolsk tillegg som kandidatene for eksempel kan henge på kontorveggen. Det juridiske fakultet ved UiO deler ut et tilsvarende dokument i sin diplomseremoni; ved UiT får de som deltar på kandidatavslutningen utdelt kandidatløftet i papirform.

Nå når papirvitnemålet i all hovedsak utfases i løpet av 2022, bør det også vurderes om det samme skal skje med diplommet. Vi har sett på mulighetene for å dele ut diplommet i kandidatarrangementet, som Det juridiske fakultet ved UiO gjør, men ser en utfordring i det å utlevere et mer eller mindre anvendelig «bevis» på oppnådd mastergrad i rettsvitenskap når det faktisk er svært, svært få studenter som reelt sett har oppnådd graden innen den dagen kandidatarrangementet går av stabelen i uke 24.

I studieseksjonen ser vi utfasing av dette diplommet som en naturlig utvikling knyttet til den gjennomgående digitaliseringen av UH-sektoren. Videre er det slik at det å utstede disse symbolske diplomene vil legge beslag på administrative ressurser som det er sterkt behov for i andre prosjekter og arbeidsoppgaver ved fakultetet. Å lage digitale vitnemål er en helt annen arbeidsprosess enn det å generere og skrive ut fysiske vitnemål, slik at å beholde disse symbolske diplomene vil bli et ekstraarbeid som ikke har noen sammenheng med den nye vitnemålsprosessen. Det betyr også at vi ikke kan forvente teknisk arbeidsstøtte for dette fremover.

Ph.d.-vitnemål

UiB sikter på å gå over til digitale vitnemål også for ph.d.-grader, men på grunn av en del endringer som er på trappene knyttet til ph.d.-utdanningene i inneværende periode, melder UiBs ph.d.-nettverk at de ideelt sett ønsker å koble seg på den nye, digitale løsningen fra våren 2023. Praksis for denne typen vitnemål utarbeides dermed på et senere tidspunkt.

⁵³ Med unntak for ferieperioder o.l.

Oppsummering/studieseksjonens forslag til vedtak:

1. Studenter ved Det juridiske fakultet som oppnår mastergraden i rettsvitenskap etter 1.2.2022 får, i likhet med alle andre studenter ved UiB, utstedt digitalt vitnemål.
2. Studenter ved Det juridiske fakultet som oppnår mastergraden i rettsvitenskap etter 1.2.2022 kan, om de ønsker det, i tillegg få utstedt vitnemål i papir ved å krysse av for dette i kandidatløftet. Dette gjelder alle som får sin grad registrert innen 1.10.2022.
3. Studenter som får sin grad registrert etter 1.10.2022 vil kun få utstedt digitalt vitnemål, i likhet med alle andre studenter ved UiB. Ved særskilt og dokumentert behov for fysisk vitnemål kan duplikatvitnemål i papir utstedes etter søknad til fakultetet.
4. Diplomet utfases for alle som får sin grad registrert etter 1.10.2022.
5. Nytt digitalt vitnemål vil ikke bli utstedt ved forbedring av karakter; altså videreføres praksis som gjelder for dagens papirvitnemål.
6. Det juridiske fakultet vil praktisere samme leveringstid som resten av UiB (8-12 uker), men vil generelt kunne levere vitnemål innen 8 uker, annet enn i spesielle perioder.
7. Det skal utarbeides et søknadsskjema for studenter med behov for papirvitnemål etter 1.10.2022.

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 45/22**Søknader om forskningstermin****1. Innledning.**

Det er kommet inn i alt 5 søknader om forskningstermin. Disse fordeler seg slik:

Søker	Omsøkt periode	Datoer	Varighet
Rune Sæbø	H23 og V24	01.07.23 til 15.05.24	10,5 mnd
Bjørn Henning Østenstad	H23 og H24	01.07.2023 – 31.12.2023 og 01.07.2024 – 31.12.2024	12 mnd
Tore Lunde	V24	01.01.2024 - 30.06.2024	6 mnd
Thomas Eeg	H23	01.07.23 - 31.12.23	6 mnd
Terje Einarsen	H23 og V24	01.08.2023 - 01.07.2024	11 mnd

Søknadene utgjør til sammen 45,5 mnd og det tilsvarer i underkant av 4 årsverk.

Dersom vi tar utgangspunkt i at fakultetet har 46,5 årsverk med opptjeningsrettigheter i den omsøkte perioden (tilsatte i faste stillinger som professor/førsteamanuensis, inkludert medlemmer i dekanatet), vil et normalt uttak av forskningstermin tilsvare 7-8 årsverk pr år. Søknadene som er innkommet, ligger dermed under det nivå som fakultetet må regne som et normalt uttak.

Av [Retningslinjer for tildeling av forskningstermin og særlig tidsordning for FoU-tiltak](#), fastsatt av Universitetsstyret: 28.04.2016 fremgår bl.a.

- at alle fast tilsatte i vitenskapelig stilling har rett til ett års forskningstermin etter 6 års tjeneste (72 måneders opptjening) eller 1/2 år etter 3 års tjeneste (36 måneders opptjening).
- at når særlige hensyn tilsier det kan det søkes om og innvilges kortere forskningstermin, med tilsvarende avkortning i opptjeningstiden.
- at etter avviklet forskningstermin starter ny opptjeningsperiode.
- at dersom terminen ikke avvikles umiddelbart etter fullført opptjening, kan fakultetene innvilge utsettelse. Utsettelsestiden skal da regnes med i neste opptjeningsperiode, men ikke ut over 4 semestre.
- at forskningsterminen skal avvikles i samsvar med formålet for ordningen. Som hovedregel skal terminen gjennomføres i sammenheng for den opptjente periode.

- at retten til forskningstermin er betinget av at den tilsatte legger fram en tilfredsstillende plan for den forskning som det tas sikte på å utføre i forskningsterminen
- at tildeling av forskningstermin beror på en faglig vurdering og at tildeling normalt er avhengig av at tilfredsstillende vikarordning kan etableres
- at tildeling av forskningstermin kan begrenses av undervisningsmessige grunner
- at den som har forskningstermin har plikt til å konsentrere sin arbeidsinnsats om de(t) forskningsprosjekt(er) som danner grunnlaget for søknaden om forskningstermin
- at det ikke er adgang til å påta seg arbeide, oppdrag, undervisning, eksamen, veiledning verv eller annet som kan hindre eller sinke konsentrasjonen om forskningsoppgavene uten etter samtykke fra institutt/fakultetet

Fakultetsstyret har i styresak 18/62 vedtatt lokale retningslinjer for forskningstermin innenfor rammene av det sentrale regelverket:

- Da prioritering av søknader skal foretas på bakgrunn av undervisningsmessige hensyn, vil søknadene først behandles i Studieutvalget før de går til Forskningsutvalget. Endelig vedtak skjer i Fakultetsstyret.
- Søkere må ha en saldo i undervisningsregnskapet som er i balanse eller er positiv ved siste årsskifte før søknaden.
- Som del av UiB sin [handlingsplan for likestilling mellom kjønnene](#) (2017-2020) er det en uttalt målsetting for organisasjonen å øke andelen kvinner i professorstillinger. Et av tiltakene er at kvinnelige førsteamanuenser får halvert opptjeningstid til forskningstermin. Opptjeningstiden for denne gruppen vil være: Ett års forskningstermin etter 3 års tjeneste, samt ½ års forskningstermin etter 1,5 års tjeneste. Det er en forutsetning for halvert opptjeningstid at forskningsterminen skal brukes for å kvalifisere seg for opprykk.
- Man vil kunne få opptjeningstid ved ledelse av større forskningsprosjekter hvor prosjektleder har begrenset med egen forskningstid i prosjektet. Vurdering av prosjektets størrelse knytter seg til størrelse på forskningsmidler og antall deltakere som skal administreres.
- Frikjøp fra undervisning vil føre til tilsvarende økte krav til opptjeningstid.
- Det er mulig å søke om oppdelt forskningstermin (f.eks to vårsemestere), dersom undervisningsmessige hensyn tilsier at dette er den beste løsningen.
- Under terminen bør undervisning så langt som mulig unngås for å kunne oppfylle formålet om å kunne fordype seg uforstyrret om egen forskning i en lengre tidsperiode.
- Det forutsettes at man under forskningsterminen fortsetter veiledning av stipendiater som skriver doktorgradsavhandling (som godskrives i undervisningsregnskapet).
- Resultatrapport skal skrives etter fullført forskningstermin. Denne skal sendes til Forskningsutvalget, og legges ved neste søknad om forskningstermin. Resultatene som ble oppnådd i den forrige forskningsterminen vektlegges i prioriteringen av den nye søknaden.

I henhold til det sentrale regelverket skal instituttet lage en innstilling over innkomne søknader. For det juridiske fakultet, er det FU som har denne rollen. Dersom det er flere søknader enn det

er mulig å tildele på grunn av fakultetets undervisningsbehov, skal det foretas en prioritering med grunnlag i innstillingen.

Nedenfor følger en gjengivelse av de ulike søknadene, samt en behandling av spørsmålet om vilkåret om tilstrekkelig opptjening er oppfylt. Som det vil fremgå legges det til grunn at alle søkerne fyller de formelle kravene for opptjening av forskningstermin.

2. Nærmere om søknadene som er til behandling:

Rune Sæbø har søkt om 12 mnd forskningstermin for perioden 01.07.23 til 01.07.24.

Det har vært litt uklarheter rundt hvor lang opptjeningstid Sæbø har, men det er nå enighet om at opptjeningstiden hans pr 01.07.23 er 63,5 mnd. Med 63,5 mnd opptjening tilfredsstillen han ikke gjeldende krav om 72 mnd opptjening for 12 mnd forskningstermin, og han har derfor endret søknaden sin forholdsmessig til 10,5 mnd, slik at den svarer forholdsmessig til opptjeningstiden. Den omsøkte perioden blir etter dette 01.07.23 til dato 15.05.24

Sæbø var tilbake fra forrige forskningstermin i 2017 og det foreligger rapport fra denne. Sæbø har positiv saldo i undervisningsregnskapet pr 01.02.2022.

Sæbø vil tilbringe forskningsterminen ved Universitetet i Bergen.

Sæbø har følgende planer for forskningsterminen:

«Planen er å ferdiggjøre minst to artikler, hvorav én stor. Den sistnevnte artikkelen har arbeidstittel «Omstøtelse og nærstående» og skal gi en rettsdogmatisk (men også rettspolitisk og komparativ) analyse av betydningen av nærståendeforhold (nærstående er legaldefinert i lov om fordringshavernes dekningsrett, 8. juni 1984 nr. 59 § 1-5) ved omstøtelse av kreditorskadelige disposisjoner blant annet ved konkurs. Dels pga. betydelige likheter (som følge av lovgivningssamarbeid ved seneste større konkurslovreform), dels pga. nyere reform av den tyske insolvenslovgivningen, vil den komparative dimensjonen søkes oppfylt ved å se hen til annen nordisk rett og tysk rett (nordisk rett har pga. lovgivningssamarbeidet i noen grad betydning også som rettskildefaktor ved fastleggelsen av norsk rett).

Videre publiserte jeg i LoR i 1996 en artikkel om separatistrett ved ugyldighet, basert på selvvalgt emne for prøveforelesning for dr.juris-graden i 1995. Siden den gang er det, blant annet ved Marianne Aagards PhD-avhandling, publisert ny forskning om emnet. Tanken er å revidere og utvide 1996-artikkelen.

Jeg planlegger også å publisere minst én artikkel om emner knyttet til den nye finansavtaleloven, som ventes å tre i kraft senest ved kommende årsskifte. Emnevalget er p.t. under utvikling, men vil temmelig sikkert omfatte lovens forbrukervern (hvor jeg blant annet har bakgrunn fra ledelse av lovutvalget som avga innstilling NOU 2009:11, Kredittavtaler: Gjennomføring i norsk rett av forbrukerkredittdirektivet (2008/48/REF).

Det er mulig at i det minste deler av dette artikkelarbeidet vil være avsluttet før forskningsterminen påbegynnes (dette beror bl a på om jeg skriver én eller flere artikler).»

Sæbø redegjør slik for sine undervisnings- og veiledningsforpliktelser:

«Jeg veileder én stipendiat, Matias Falbach, som etter planen skal levere avhandlingen juli 2024. Dette gjør jeg også under forskningsterminen.

Jeg er en av tre kursansvarlige i JUS 136, Obligasjonsrett. Dette kursansvaret vil jeg fra kommende årsskifte søke overført til Miriam Skag, dels ut fra et ønske om å trappe ned ansvarsoppgaver pga. alder, dels for at det er ønskelig å gi henne kursansvar. Hun er kjent med og interessert i dette. Hun vil da naturlig overta min del av undervisningsoppgavene i kurset H-23.

Ellers har jeg undervisning i JUS 243 (konkursrettsdelen av Allmenn formuerett; forelesninger og halvparten av to seminargrupper). I lys av det gjelder undervisning først om to år har jeg ikke tatt noe initiativ mht. vikarordning for slik undervisning. Jeg mener bestemt fakultetet har tilstrekkelige formuerettslige ressurser til at en rimelig greit finner vikar.»

Bjørn Henning Østenstad har søkt om 12 måneders forskningstermin for periodene 01.07.2023 – 31.12.2023 og 01.07.2024 – 31.12.2024.

Han vil ha opptjening frem til oppstart av eventuelle forskningstermin på 144 måneder og tilfredsstiller derfor dette kravet om 72 mnd opptjeningstid ved uttak av 12 mnd forskningstermin.

Østenstad ble tilsatt i fast vitenskapelig stilling 05.05.2010, men har ikke tidligere hatt forskningstermin. Østenstad har positiv saldo på undervisningsregnskapet pr 01.02.2022.

Østenstad vil tilbringe forskningsterminen ved Universitetet i Bergen.

Østenstad har følgende planer for forskningsterminen:

«Haust 2023: Første del av forskningsterminen vil bli brukt til å ferdigstille lærebok i allmenn forvaltningsrett saman med professor Karl Harald Søvig. Boka vil vektleggje nyare utviklingstrekk i forvaltningsretten, under dette korleis auka spesialisering og internasjonalisering påverkar den allmenne forvaltningsretten sin funksjon. Tendensar til nedbryting av skiljet mellom rettsbruksskjønn og forvaltningsskjønn vil bli tematisert, med mogelege konsekvensar for systematikken. Element i tradisjonell terminologi som ikkje er sjølvinnlysande, men kan verke forvanskande for studentane, vil bli kritisk vurdert. Ei framstilling av norsk forvaltningsrett – som altså omfattar meir enn det tradisjonelt norske – etter desse linjene, er det behov for. Boka vil særleg vere retta inn mot det nye forvaltningsrettsemnet (JUS222). Arbeidet med råtekst er i gang.

Haust 2024: Andre del av terminen vil bli brukt til å setje i verk arbeid med ei samla framstilling av det norske tvangsregelverket på helse- og omsorgssektoren: psykisk helsevernloven, pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4 og 4A, helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9 og 10, smittevernloven m.m.. Framstillinga vil forsøke å kombinere ulike føremål: Dels å svare på konkrete spørsmål for dei som praktiserer desse mangslungne regelverka, dels å løfte fram dei prinsipielle problemstillingane på tvers av ulike regelverk, aktuelt brukt også i undervisningssamanheng. Medan Solberg-regjeringa ønskte ei felles lovgjeving om tvang – jf. NOU 2019: 14, eit lovarbeid som eg sjølv leia – signaliserer Støre-regjeringa andre prioriteringar. Dagens fragmenterte lovgjeving må vi difor truleg leve med i mange år. Det er rettsvitskapen si oppgåve å peike både på dei problem dette skapar for individ og samfunn, men også å rettleie om løysingar og handlingsrom innanfor ramma av gjeldande lovgjeving.»

I forhold til sine undervisningsoppgaver skriver Østenstad følgende i sin søknad:

«Eg søker om oppdelt forskningstermin, slik regelverket opnar for, for å kunne vareta undervisningsplikter i det nye forvaltningsrettsemnet (JUS222), som går over heile vårsemesteret. Sjølv om det forvaltningsrettslege miljøet styrkjer seg, er det enno ikkje ei aktuell problemstilling for undertekna å trekkje seg ut av undervisninga på grunn av forskningstermin.

Ph.d.-rettleiing vil ikkje bli påverka av det omsøkte, men gå som normalt.

Ei oppdeling av forskningsterminen vil heller ikkje vere negativt for det faglege utbyttet av denne, jf. det skisserte opplegget.»

Tore Lunde har søkt om forskningstermin i 6 måneder fra 01.01.2024-30.06.2024. Ved det omsøkte uttaket av forskningstermin vil han ha 42 mnd opptjening opptjeningstid, og tilfredsstillar derfor kravet om 36 mnd for uttak av 6 mnd forskningstermin.

Lunde hadde sist forskningstermin 01.01.2020-30.06.2020 og det foreligger rapport fra denne.

Lunde har en negativ saldo på 206 timer på undervisningsregnskapet pr 01.01.22. Han har en plan for å bygge dette ned, slik at han kommer i balanse til omsøkt tidspunkt for uttak av forskningstermin.

Lunde planlegger dels å være ved Universitetet i Bergen og dels ved Maz-Planck Institute for Innovation and Competition, Munchen, Tyskland. Oppholdet dekker av Metzger-midlar, samt reisestipend fra NFFO (Norsk Faglitterær Forfatter- og Oversetterforening), samt egne midlar.

Lunde skriver følgende om sine planer for forskningsterminen:

«Forskningsterminen er planlagt nytta til eit større arbeid om *vertikale konkurranserestriksjonar*.

Dette er eit tema som eg i hovudsak arbeidde med i perioden som postdoktor 2004-2007, og som resulterte i boka «Distribusjonsavtaler i konkurranserettsleg perspektiv».»

Videre skriver han:

«Prosjektet tar sikte på ei gjennomgripande analyse av rettsutviklinga innanfor vertikale distibusjonsavtaler, og tentativt også publisering av ei bok tilsvarande ovannemnde, eventuelt i kombinasjon med ein kortare artikkel om same tema.

I tillegg til dette prosjektet vil forskningsterminen elles, så langt tida strekk til, bli nytta til å vedlikahalde andre tekstar, kommantarutgåver m.m. som litt i porteføljen (Markedsføringsloven med kommentarer utgitt på Gyldendal, Karnov-kommentarer og Gyldendal rettsdata).»

I forhold til sine undervisningsoppgaver skriver Lunde følgende:

«Undervisningsoppgaver på JUS214 Tings- immaterialrett V2024 vil bli fordelt på flere av fakultets ressurspersoner i faget som allerede underviser i faget (særlig Torger Kielland, Ingunn Myklebust).»

Thomas Eeg har søkt om forskningstermin for 6 måneder fra 1.07.23 til dato 31.12.23.

Ved det omsøkte uttaket av forskningstermin vil han ha 36 mnd opptjening opptjeningstid, og tilfredsstillende derfor kravet om 36 mnd for uttak av 6 mnd.

Thomas Eeg hadde sist forskningstermin 1.07.19 til 30.06.20 og det foreligger rapport fra denne. Eeg har en negativ saldo i timeregnskapet på 38 timer pr 01.01.2022. Det er en forutsetning for å innvilge forskningstermin at man har positiv saldo. Eeg bygget ned hans negative saldo med 84 timer i 2021, og intensjonen hans er å bygge tilsvarende ned fremover slik at han kommer i balanse ved uttaket av forskningstermin.

Eeg vil tilbringe forskningsterminen ved Universitetet i Bergen.

Eeg har følgende planer for forskningsterminen:

«1) Forskningsterminen skal primært anvendes til å skrive 'the monograph on Norway for the International Encyclopaedia of Family and Succession Law' Dette er en del av det internasjonale komparative forskningsprosjektet The International Encyclopedia of Laws (IEL), som tar sikte på å respondere på det økende behovet for oppdaterte og lett tilgjengelig informasjon om de viktigste rettsområder i ledende land. Forskningbaserte fremstillinger av store deler av norsk familie- og arverett på engelsk som inngår i større internasjonale prosjekter, finnes meg bekjent ikke. Forskningen vil dekke så vel utenlandske akademikers som praktikers behov for kunnskaper om og forståelse av norsk familie- og arverett, som blir stadig mer aktuelt som følge av internasjonalisering og samhandling. Monografien anslås å utgjøre rundt 250 sider som vil bli publisert på Kluwer Law International (Kluwer Law Online). Jeg ser for meg muligheter til å bygge nettverk med forfattere av tilsvarende rettsområder i andre land.

Jeg tok på meg oppdraget så langt tilbake som i 2016, men har til stadighet måttet utsette, dels for å avvente den nye arveloven, dels fordi andre oppgaver måtte prioriteres. Jeg har i år etter puring bekreftet at jeg skal skrive monografien, og trenger nå å få frigjort tid for å få det gjort. Avtalen er nå at jeg starter opp ved årsskiftet, men

realistisk sett vil det bli behov for å frigjøre tid til å gjøre hovedtyngden av arbeidet i andre halvdel av 2023.

2) Jeg er også forespurt av Universitetsforlaget for over ett år siden om å skrive en kommentarutgave til ekteskapsloven, med eller uten medforfattere. Også for en slik forskningsbasert fremstilling er foreliggende et økende behov, da den mest omfattende kommentarutgaven per i dag ikke er og ikke vil bli oppdatert. Jeg har foreløpig ikke tatt på meg dette, da jeg har sagt at jeg neppe har tilstrekkelig oversikt over fremtidig kapasitet før ved utgangen av 2022. Men det er en reell mulighet for at jeg takker ja, fordi et slikt prosjekt kan ha visse synergieffekter til IEL-prosjektet ovenfor. Publikasjon vil i så fall bli nettopp en lovkommentar, antakelig både på papir/i bokform og online.

3) I juni skal jeg ha samtaler med representant fra familie/arv/personrettsmiljøet ved UiO, bl.a. med sikte på å avdekke mulige felles forskningsprosjekter mellom bergens- og oslomiljøene innen fagfeltene. Utkommet av samtalene er selvsagt usikkert p.t., men det er ikke usannsynlig at forskningssamarbeid initieres som kan starte opp i løpet av 2023. I så fall kan det bli aktuelt å bruke deler av forskningsterminen på dette, også avhengig av hvordan arbeidet med prosjekter nevnt under 1) og 2) forløper.»

Når det gjelder løpende undervisningsoppgaver skriver Eeg følgende:

«Mine undervisningsforpliktelser er primært emneansvar, forelesninger/helkullsamlinger og storgrupper i JUS211 FAR. Mitt forslag vil være at Karsten Grimstad vikarierer, eller at han går inn som fast emneansvarlig sammen med meg dersom han har oppnådd førstekompetanse før min forskningstermin starter. Forelesningene i familierettsdelen, som har vært duo-forelesninger med Asbjørn Strandbakken, regner jeg med at Asbjørn om nødvendig kan holde alene. De par siste årene har det heller ikke bydd på problemer å skaffe kvalifiserte storgruppeledere.

Karsten vil også være mitt forslag til å vikariere som fagansvarlig for familie- og arverett i kurset JUS399 liten masteroppgave, dersom ikke Asbjørn ønsker å gjøre det.»

Terje Einarsen har søkt om forskningstermin for 11 måneder fra 01.08.2023 - 01.07.2024.

Ved det omsøkte uttaket av forskningstermin vil han ha 73 mnd opptjening opptjeningstid, og tilfredsstillende derfor kravet om 72 mnd for uttak av 12 mnd.

Terje Einarsen hadde sist forskningstermin 01.01.2017- 30.06.2017 og han har avgitt rapport. Einarsen har en negativ saldo på 171 timer i undervisningsregnskapet pr 01.01.2022. Det er en forutsetning for å innvilge forskningstermin at man har positiv saldo. Hans intensjon er å komme i balanse ved uttaket av forskningstermin.

Einarsen vil tilbringe forskningsterminen ved Harvard University og i Firenze/Haag/London.

Einarsen har følgende planer for forskningsterminen:

«Planen er å bruke forskningsterminen til å drive forskning med henblikk på å utarbeide en monografi på engelsk om rett til beskyttelse som flyktning etter folkeretten.

Flyktningrett er stadig et aktuelt tema. Verdens flyktningproblem har en global, felles karakter selv om tid og sted kan skifte fra land til land. Løsningene statene tilbyr i dag er ofte fragmentariske og skjer innenfor et nasjonalt eller regionalt rammeverk. FNs rolle er svekket. Løsningene går ofte ut på å beskytte stater mot flyktninger istedenfor å sørge for beskyttelse av flyktninger. Eventuelt at beskyttelse anses som et knapt gode, og ikke en universell rettighet slik tanken var da verdenserklæringen om menneskerettigheter og FNs flyktningkonvensjon ble etablert etter annen verdenskrig. Samtidig har internasjonal rettspraksis vært under utvikling. Det er i mange tilfeller et stort sprik mellom normene og faktisk praksis. Dette gjelder også muligheter for fysisk tilgang til adekvate asylprosedyrer.

Russlands invasjon av Ukraina har ført til et nytt stort flyktningproblem, som har mange likheter med andre flyktningssituasjoner hva gjelder behov for beskyttelse og masseflukt ved krig og overgrep. Det som er spesielt med flyktningene fra Ukraina, er hvordan de har fått rask og enkel tilgang til adekvat beskyttelse i andre land, i samsvar med de tanker som i sin tid begrunnet FN flyktningkonvensjon. Parallelt utarbeides ordninger i Europa for å sende flyktninger Rwanda, selv om de ikke har noen tilknytning til landet og ikke har noe ønske om å bli sendt dit. Dette gjelder p.t. i Storbritannia og Danmark, men diskusjonen pågår i flere land.

Slike paradoksale utviklingstrekk har lenge ligget under både folkeretten og nasjonal rett, men er blitt enda tydeligere gjennom de senere år. Det er derfor et stort forskningsbehov på området. At det er mange i dag på verdensbasis som forsker på flyktningspørsmål fra forskjellige faglige synsvinkler viser problemets viktighet snarere enn at det forskes unødig. Kunnskap om forskjellige problemstillinger og sammenhengen mellom dem vil i prinsippet kunne virke modererende på samfunnsdebatten og i større grad kunne frembringe konstruktive løsningsforslag enn politikk basert på øyeblikksbilder og overforenklede svar.

Jeg har lang forskningsmessig og praktisk-juridisk erfaring med folkerettslige spørsmål, herunder hva gjelder flyktninger. Jeg har doktorgrad på dette området, og jeg er p.t. en av to redaktører av Oxford University Press' omfattende kommentarutgave til flyktningkonvensjonen. Jeg har lyst til å gjøre et nytt forskningsarbeid her. Da trengs det sammenhengende forskningstid.

Det er vanskelig å si på forhånd hva som blir resultatet, men jeg tenker at forskningen vil danne grunnlag for en monografi på engelsk.

Jeg har mange internasjonale kontakter og er blant annet Senior Researcher ved SOAS (London University) på flyktningfeltet.»

Når det gjelder løpende undervisningsoppgaver skriver Einarsen følgende:

«Phd-veiledning: De to jeg veileder vil enten være ferdig innen høst 2023 eller kunne veiledes via nettet.

Undervisning: Strafferett/NIRI/Rettsstat og mr: Her er det gode vikarmuligheter. International Criminal Law: Muligens Howard Morrison (vikar 2021).»

Prodekanens merknader:

Det har innkommet søknader om forskningstermin fra 5 fast vitenskapelig ansatte.

Fire av søkerne oppfylder kravene for å innvilge de omsøkte forskningsterminene mht opptjeningsstid. For søkeren Sæbø har vi i samråd med søkeren justert søknaden forholdsmessig i samsvar med den formelle opptjeningsstiden. I et år med forholdsvis få søknader om forskningstermin er det i fakultetets interesse å legge til rette for å få realisert dette forskningsprosjektet, selv om Sæbø i utgangspunktet bare har opptjeningsstid for 6 mnd forskningstermin. Vi viser i den forbindelse til [Retningslinjer for tildeling av forskningstermin pkt 2.2.](#), der det heter:

«Når særlige hensyn tilsier det kan det søkes om og innvilges kortere forskningstermin, med tilsvarende avkortning i opptjeningsstiden.»

Det er redegjort for den enkeltes søkers saldo i undervisningsregnskapet. De som står med negativ saldo pr 01.01.22 har en plan for å oppnå balanse ved uttakstidspunktet. Det foreslås at dette fremgår som et vilkår for innvilgelse i de respektive vedtakene.

En foreløpig vurdering tilsier at fakultetets undervisningsbehov ikke er til hinder for å innvilge de innkomne søknadene. Endelig og formell avklaring av dette forholdet vil ikke foreligge før møte i Studieutvalget 1. juni.

I lys av den foreløpige vurderingen foreslår prodekanen at FU behandler søknadene, men at det tas forbehold om en avklaring av om innvilgelse er konflikt med fakultetets undervisningsbehov.

Samtlige søknader vurderes å oppfylle kravene til planer for forskningsterminen. De av søkerne som tidligere har avviklet forskningstermin tidligere har avgitt rapport fra denne i henhold til regelverket.

Det legges ikke frem forslag om en prioritering av de ulike søknadene, ettersom alle søknadene fyller de formelle kravene. I den grad det kan bli aktuelt å avslå søknader vil det derfor avhenge av at fakultetets undervisningsbehov ikke er dekket, og et slikt vedtak om avslag vil være individuelt og avhenge av hvordan undervisningsoppgavene til den enkelte løses. Det kan jo teoretisk tenkes at flere søkere dekker de sammen undervisningsoppgavene og at man i en slik sammenheng må foreta en prioritering blant søkerne. Slik saken står ser ikke prodekanen behov for en slik nærmere vurdering på det nåværende tidspunkt, men i det foreslåtte forslaget til vedtakets punkt 2 ligger denne reservasjonen implisitt. Vi legger til grunn at disse sidene ved saken er avklart innen styret skal behandle saken i møte 14. juni 2021.

Saken legges frem med følgende innstilling til vedtak:

Fakultetets undervisningsbehov ikke er til hinder for å innvilge de innkomne søknadene.

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 46/22

Endring av litteraturliste i JUS100 EXFAC Innføring i juridisk metode

De emneansvarlige i JUS100 har fremsatt følge forslag til endring av litteraturlisten i emnet:

På JUS100 kommer det en ny utgave av hovedlitteraturen Fra lov til rett, slik at litteraturlisten skal endres fra

Mæhle/Aarli, Fra lov til rett, 2. utgave, Oslo 2017

Til

Mæhle/Aarli, Fra lov til rett, 3. utgave, Oslo 2022

Forslag til vedtak:

Litteraturlisten i JUS100 EXFAC – Innføring i juridisk metode endres i overensstemmelse med forslaget fra de emneansvarlige.

[Tilbake til saklisten.](#)

Endring av emnebeskrivelsen i JUS211 Familie- og arverett

Emneansvarlig i JUS211 Familie- og arverett, professor Thomas Eeg, har foreslått følgende endringer i emnebeskrivelsen:

Vurderingsform

Per i dag står det under «vurderingsformer»:

Deleksamen der begge deler må være bestått:

- kunnskapstest (skriftlig skoleeksamen 2 timer)
- en arbeidsgruppebesvarelse (se obligatorisk undervisning).

I fjor kom det mange spørsmål om hva vurderingsformen «Kunnskapstest» innebar. Etter emneansvarliges syn bør betegnelsen sløyfes, da den er overflødig. Den etterfølges av «skriftlig skoleeksamen» som er både dekkende og tilstrekkelig. «Kunnskapstest» ble foreslått etter inspirasjon fra daværende Ex.fac., som imidlertid senere endret sitt opplegg, slik at JUS211 FAR var eneste kurs som brukte betegnelsen, og dermed fikk alle spørsmålene om hva det var for noe.

Arbeids- og vurderingsformer

Under «Arbeids- og vurderingsformer» der det står «Arbeidsgrupper: 4*2 timer (Bli kjent-samling kommer i tillegg.)». Dette rettes til «5*2 timer (faglig oppstartssamling kommer i tillegg)», da den første arbeidsgruppeoppgaven (som «Bedre språk, bedre jurister» skal bruke) nå skal anses som en integrert del av undervisningsopplegget på kurset, selv om den inngår i skriveopplæringen av de nye studentene.

Kontinuasjoneksamen

I emnebeskrivelsen under «Vurderingsformer» endres formuleringen «Ved nytt vurderingsforsøk gjentas bare det som ikke er bestått.» til «Ved kontinuasjonseksamen gjentas bare den deleksamen som ikke er bestått.».

Forslag til vedtak:

Emnebeskrivelsen i JUS211 Familie- og arverett endres i overensstemmelse med forslaget fra emneansvarlig.

Vedlegg: Emnebeskrivelse JUS211 med endringsforslag.

Vedlegg: Emnebeskrivelse med endringsforslag

Studiepoeng, omfang

9 studiepoeng

Studienivå (studiesyklus)

BA - Bachelor

Fulltid/deltid

Fulltid

Undervisningssemester

Høst

Undervisningsstad

Universitetet i Bergen

Mål og innhold

Formålet med emnet Familie- og arverett er dels å gi en innføring i utvalgte temaer, dels å utvikle ferdigheter i å anvende juridisk metode. Både familieretten og arveretten er rettsområder som i stor grad er regulert ved formell lov. Den problembaserte læringen vil dermed fortrinnsvis gi praktisk trening i lovtolkning ved å bygge på kunnskaper og ferdigheter tilegnet i [JUS100](#) Exfac Innføring i juridisk metode. Samtidig brukes praktisk problemløsning til å gi kunnskaper om enkelte viktige emner.

I familierettsdelen legger vi hovedvekten på økonomiske rettsvirkninger av at et ekteskap består eller har bestått. Det omfatter ektefellers underholdsplikt, eierforhold (herunder råderett), gjeldsansvar og delings- eller skifteoppgjør når ekteskap opphører. I arverettsdelen legger vi hovedvekten på slektingers, ektefellers og samboeres rett til arv etter loven,

herunder hvordan arven gjøres opp, og ektefellers og samboeres rett til uskifte.

Både på familie- og arverettens områder kan rettsspørsmål i stor grad reguleres av partene selv gjennom avtaler og testamenter, da mange av lovbestemmelsene kan fravikes. I emnet gir vi derfor også en innføring i lovens regler om å opprette ektepakter og testamenter, og grenser som lovene setter for slike disposisjoner. Emnet vil dermed også tangere temaer som i hovedsak hører under det påfølgende emnet [JUS212](#) Avtalerett.

Læringsutbytte

Kunnskaper

Studenten kan gjøre rede for grunnleggende familie- og arverettslige begreper om ektefellers underholdsplikt, representasjonsrett, formuesordningene felleseie og særeie, ektepakt, likedeling, skjevdeling, vederlagskrav, naturalutlegg, arv etter loven (legalarv), testament, arving, livsarving, samboer, minstearv, pliktdel og uskifte. Studenten kan fremstille reglene om:

- ektefellers underholdsplikt
- ektefellers eierforhold, herunder råderett
- ektefellers gjeldsansvar
- avtaler som ektefeller kan inngå om formuesordningen
- formkrav til ektepakter
- skifteoppgjør ved oppløsning av ekteskap
- arv etter loven
- rett til å sitte i uskifte, herunder råderett
- formkrav til testamenter
- minstearv og pliktdel som grenser for testasjonsretten
- oppgjør av arv

Ferdigheter

Studenten kan:

- analysere familie- og arverettslige problemstillinger grundig og balansert
- anvende juridisk metode for å fastlegge innholdet i familie- og arverettslige regler
- drøfte og ta stilling til konkrete rettslige konflikter ved å identifisere, formulere og systematisere familie- og arverettslige argumenter, skriftlig og muntlig
- delta i grupper og bidra aktivt til en akademisk diskusjon av familie- og arverettslige problemstillinger; herunder konstruktivt kommentere og evaluere andre studenters analyser, og selv ta imot og gjøre bruk av andres konstruktive kommentarer

Generell kompetanse

Studenten kan:

- tilegne seg ny kunnskap for å løse nye juridiske problemstillinger, både selvstendig og i gruppe
- drøfte juridiske spørsmål som må avgjøres på bakgrunn av lovfestede rettsregler,
- forholde seg konstruktivt til andres innspill til egen tekst
- formidle juridiske analyser og konklusjoner, herunder presentere og argumentere juridisk for egne vurderinger, både skriftlig og muntlig
- anvende juridisk metode for å utlede argumenter knyttet til tolking av lovregler.

Krav til forkunnskapar

Ingen

Tilrådde forkunnskapar

[JUS100](#) Exfac Innføring i juridisk metode

Studiepoengsreduksjon

I kombinasjon med [JUS112](#) Arve- og familierett gir emnet ingen nye studiepoeng.

Krav til studierett

MAJUR

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger: 9*2 timer

Arbeidsgrupper: 5*2 timer (faglig oppstartssamling kommer i tillegg)

Storgrupper: 3*2 timer

I tillegg: egenstudier.

Undervisningen består av forelesninger, arbeidsgrupper og storgrupper. Forelesningene vil i første rekke bli brukt til å gi studentene en oversikt og innføring i emnet, samt kunnskaper om de sentrale reglene.

På arbeidsgruppene skal studentene få trening i muntlig diskusjon av juridiske spørsmål i mindre grupper ledet av en viderekommen student. Ved å delta på arbeidsgruppene skal studentene også tilegne seg kunnskaper om familie- og arverettslige regler. Vel så viktig er det likevel at studentene skal levere arbeidsgruppeoppgaver som blir kommentert både av arbeidsgruppeleder og av medstudenter. På den måten vil studentene både få god trening i å skrive egne tekster og de vil lære seg å kommentere tekster skrevet av andre studenter.

På storgruppene vil det være muntlige diskusjoner ledet av en faglærer. De faglige spørsmålene som blir tatt opp her vil gjerne være noe vanskeligere enn de som tas opp på arbeidsgruppene. Ved å delta på storgrupper vil studentene både få trening i å diskutere juss muntlig, de vil få gode kunnskaper i familie- og arverett og de vil få trening i å anvende rettskilder for å løse konkrete rettslige spørsmål.

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i [Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse](#).
2. For alle skriftlige arbeider som skal regnes med i obligatoriske arbeidskrav, skal hele oppgaven besvares, og besvarelsen må fylle de kvalitative og kvantitative minstekravene som er fastsatt i «[Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap](#)».
3. Ordgrensen for arbeidsgruppeoppgaver er 1000 ord inkludert fotnoter og sluttnoter. Grensen er absolutt.
4. I løpet av kurset skal én bestemt arbeidsgruppeoppgave besvares og leveres inn. Tidsrammen kunngjøres i kurset. Besvarelsen skal være innenfor en på forhånd fastsatt ordgrense. Den kommenteres for alle studentene. Besvarelsen skal senere skrives om og inngå i eksamen.
5. Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
6. Kursgodkjenning foreldes ikke.

Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.

Deleksamen der begge deler må være bestått:

- skriftlig skoleeksamen 2 timer
- en arbeidsgruppebesvarelse (se obligatorisk undervisning).

Sensurvedtakene kan påklages hver for seg.

Ved kontinuasjonseksamen gjentas bare den deleksamen som ikke er bestått.

Eksamensspråk

Oppgaven: Norsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

Hjelpemiddel til eksamen

Digitale hjelpemidler

Se [fakultetets utfyllende regler](#) § 3-5 a. Digitale utgaver av Bokmålsordboka og Nynorskordboka vil være tilgjengelige i Inspira under eksamen.

I dette emnet er det ingen ekstra hjelpemidler.

Analoge hjelpemidler

Analoge hjelpemidler er utfaset fra og med studieåret 2020/21, se [SU-sak 61/20](#).

Karakterskala

Bestått/ikke bestått

Vurderingssemester

Høst.

Kontinuasjoneksamen i august. Se [utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet](#) § 3-1 nr.3.

Litteraturliste

Hovedlitteratur («kjernelitteratur»), eventuell innføringslitteratur og/eller tilleggslitteratur publiseres i Leganto 1. juli for høstsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

Emneevaluering

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet

Programansvarleg

www.uib.no/jur/24968/studieutvalget-ved-det-juridiske-fakultet

[Studieutvalget](#) ved Det juridiske fakultet

Emneansvarleg

Professor Thomas Eeg

Administrativt ansvarleg

Studieseksjonen ved Det juridiske fakultet

[Tilbake til saklisten.](#)

Forslag til endring av emnebeskrivelse – JUS212

1. Endring av innholdet i vurderingsmappen

Vurderingsformen for JUS212 er mappevurdering, og det fremgår av emnebeskrivelsen at vurderingsmappen skal bestå av Kursoppgave 1, Kursoppgave 2 og en av arbeidsgruppeoppgavene for emnet. Emnebeskrivelsen gir ikke noen ordgrense for vurderingsmappen, men basert på de ordgrensene som gjelder for arbeidsgruppeoppgaver og obligatorisk kursoppgave har vi praktisert en ordgrense på 7000 ord for vurderingsmappen – fordelt med 1000 ord for arbeidsgruppeoppgaven og 3 000 ord for hver av Kursoppgave 1 og Kursoppgave 2. Studentene besvarer Kursoppgave 1 to ganger, først som en obligatorisk oppgave, og så som et ledd i vurderingsmappen. På samme måte besvares arbeidsgruppeoppgaven først som en ordinær arbeidsgruppeoppgave, og så som et ledd i vurderingsmappen. Det blir forventet at studentene benytter de kommentarene de mottar på sine første innleveringer av disse oppgavene til å forbedre besvarelsene frem mot innlevering av vurderingsmappen.

Vurderingsformen mappevurdering har i det store og hele fungert godt, og sensorene melder tilbake at de fleste av vurderingsmappene holder et solid nivå. Enkelte av sensorene har imidlertid uttrykt bekymring knyttet til at noen av studentene, og da særlig dem som har levert de svakeste besvarelsene, ikke har benyttet seg av muligheten til å forbedre Kursoppgave 1 før innlevering av vurderingsmappen. Disse studentene leverer derimot Kursoppgave 1 i nøyaktig samme versjon i vurderingsmappen som ved første innlevering.

Studenter som ikke bearbeider sine besvarelser på bakgrunn av de tilbakemeldingene de mottar viser ikke at de oppfyller følgende punkt i læringsutbyttebeskrivelsen: «*Studenten kan gi tilbakemeldinger på andres arbeid, og selv motta og gjøre bruk av slike tilbakemeldinger.*» Enkelte sensorer har trukket studenter for dette, og i noen tilfeller har det oppstått spørsmål om manglende bearbeiding kan være nok til å vippe en vurderingsmappe som ellers ligger i grenseland for bestått over til ikke-bestått. Utfordringen med å trekke graden av bearbeiding inn i vurderingen har imidlertid vært at det er noe tilfeldig i hvor stor grad sensor identifiserer hvilke endringer studentene har gjort av egen besvarelse av Kursoppgave 1. I tillegg vil klagesensorene i en eventuell klageomgang ikke ha tilgang til studentens første innlevering av Kursoppgave 1. Graden av bearbeiding vil derfor ikke kunne være et vurderingsmoment i klagerunden gitt dagens emnebeskrivelse, og bør derfor heller ikke være et vurderingsmoment i den ordinære sensuren.

Det er en grunnleggende tanke bak utformingen av vurderingsformen på dette emnet at studentene skal oppnå læring gjennom å arbeide aktivt med å forbedre egne tekster. Evnen til å forbedre egne arbeider gjennom bruk av tilbakemeldinger er også gjort til et selvstendig mål for studentenes læring på dette emnet. For å styrke fokuset på denne delen av læringsprosessen, foreslår vi at vurderingsmappen utvides til også å inkludere et refleksjonsnotat på inntil 500 ord. I dette notatet skal studentene redegjøre for hvilke endringer de har gjort i besvarelsene av henholdsvis Kursoppgave 1 og arbeidsgruppeoppgaven basert på tilbakemeldinger fra sensorer og medstudenter, og for hvorfor de har valgt å gjøre disse

endringene. De skal også redegjøre for hvilke tilbakemeldinger de har valgt ikke å ta hensyn til, og hvorfor de har valgt ikke å ta hensyn til disse tilbakemeldingene. For å frigjøre plass til dette notatet i vurderingsmappen, foreslår vi at ordgrensen for henholdsvis kursoppgave 1 og 2 reduseres til 2750 ord. Vurderingsmappens totalomfang på 7000 ord blir dermed det samme som i dag.

Vi foreslår videre at studentenes første innlevering av kursoppgave 1 gjøres tilgjengelig for den sensoren som skal sensurere studentens vurderingsmappe, slik at sensor har mulighet til å etterprøve det studenten skriver i refleksjonsnotatet. Dette vil være uproblematisk i de tilfellene hvor samme sensor sensurerer både kursoppgave 1 som obligatorisk oppgave og vurderingsmappen for den samme kommisjonen. Der vi, på grunn av sykdom eller andre grunner, må bruke ulike sensorer for samme kommisjon, foreslår vi at administrasjonen oversender studentenes første innlevering av kursoppgave 1 til sensor. Av samme grunn foreslår vi også at studentens første innlevering av kursoppgave 1 gjøres tilgjengelig for klagesensorene i en eventuell klageomgang. I tillegg foreslår vi at ordgrensene for de ulike arbeidene som skal inngå i vurderingsmappen tas inn i emnebeskrivelsen.

Forslag:

Punktet «Vurderingsformer» i emnebeskrivelsen for JUS 212 endres fra:

1 Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.

Mappevurdering med tre skriftlige arbeider:

- Kursoppgave 1
- Kursoppgave 2
- en arbeidsgruppeoppgave

Ved kursstart gjør de emneansvarlige kjent hvilken av arbeidsgruppeoppgavene som skal inngå i mappen. De tre arbeidene kan bearbeides frem til innlevering av mappen, og leveres digitalt samlet i ett dokument.

Til kontinuasjonseksamen leveres de tre skriftlige arbeidene i omarbeidet form, sammen med et refleksjonsnotat hvor det skal fremgå både hvilke endringer du har gjort sammenlignet med den versjonen av besvarelsene

som ble levert til ordinær vurdering, og hvordan du mener at disse endringene hever kvaliteten på besvarelsene

Eksamensspråk

Oppgaven: Norsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

til:

«Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.

Vurderingsformen er mappevurdering med fire skriftlige arbeider:

- *Kursoppgave 1 (ordgrense 2750 ord)*
- *Kursoppgave 2 (ordgrense 2750 ord)*
- *En arbeidsgruppeoppgave (ordgrense 1000 ord)*
- *Refleksjonsnotat (ordgrense 500 ord) der du redegjør for hvordan du har forholdt deg til de tilbakemeldingene du mottok fra sensor og medstudenter på første innlevering av henholdsvis Kursoppgave 1 og arbeidsgruppeoppgaven*

I tillegg gjøres studentens første innlevering av Kursoppgave 1 tilgjengelig for sensor.

Ved kursstart gjør de emneansvarlige kjent hvilken av arbeidsgruppeoppgavene som skal inngå i mappen. De fire arbeidene kan bearbeides frem til innlevering av mappen, og leveres digitalt samlet i ett dokument. Den oppgitte ordgrensen for hvert enkelt arbeid gjelder for dette arbeidet, og kan ikke overføres mellom de ulike arbeidene. Det følger av ordgrensen for de ulike arbeidene at vurderingsmappen totalt sett ikke kan overstige 7000 ord.

Til kontinuasjonseksamen leveres de fire skriftlige arbeidene i omarbeidet form, sammen med et refleksjonsnotat hvor det skal fremgå både hvilke endringer du har gjort sammenlignet med den versjonen av besvarelsene som ble levert til ordinær vurdering, og hvordan du mener at disse endringene hever kvaliteten på besvarelsene. Ordgrensen for dette refleksjonsnotatet er 1000 ord. For de øvrige arbeidene er ordgrensene de samme som for ordinær vurdering. Til kontinuasjonseksamen kan vurderingsmappen totalt sett ikke overstige 8000 ord.

Eksamensspråk

Oppgaven: Norsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk»

I samsvar med dette foreslår vi også at ordgrensen for obligatorisk oppgave (punkt 4 under obligatorisk undervisningsaktivitet i emnebeskrivelsen) endres fra 3000 ord til 2750 ord.

2. Endring av kravet til obligatorisk undervisningsaktivitet

Det fremgår av emnebeskrivelsen for emnet JUS 212 at i løpet av kurset «skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsrammen er fire dager. Ordgrensen er 3000 ord, og den må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende vurdering (eksamen). Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.» Første innlevering av kursoppgave 1 fungerer som den obligatoriske oppgaven på emnet. Studenter som får underkjent sitt førsteutkast av Kursoppgave 1 får derfor ikke kursgodkjenning, og heller ikke anledning til å levere vurderingsmappen for emnet.

Studentene på JUS 212 leverer sitt førsteutkast av Kursoppgave 1 etter å ha studert avtalerett i tre uker. En students faglige nivå tre uker inn i emnet er ikke nødvendigvis talende for hvilket faglig nivå studenten kan oppnå etter å ha studert avtalerett i de syv ukene emnet pågår. Konsekvensen av å få underkjent førsteutkastet av Kursoppgave 1 er imidlertid at studenten aldri får anledning til å vise hvilket faglig nivå vedkommende er i stand til å oppnå etter å ha fullført hele emnet. Selv om det erfaringsmessig ikke er mange tilfeller hvor en student får underkjent sitt førsteutkast av Kursoppgave 1, så er vi skeptiske til at en underkjenning av dette førsteutkastet skal få så store konsekvenser for de studentene det gjelder. Dette gjelder særlig når vurderingsformen er mappevurdering, hvor innlevering av et førsteutkast er en del av den læringsprosessen studentene skal gjennom i løpet av emnet. Vi foreslår derfor at studenter som får underkjent sitt førsteutkast av Kursoppgave 1 inviteres til en samtale med de emneansvarlige, eller to andre sensorer som de emneansvarlige oppnevner (muntlig prøve). Vurderingstemaet for den muntlige prøven er om studenten, på dette tidspunktet i emnet, synes å ha de faglige forutsetningene for å levere en vurderingsmappe til karakteren bestått ved avslutningen av emnet. Terskelen for denne konklusjonen vil naturlig ligge høyt. Den muntlige prøven er ment som et ekstratilbud for studenter som av ulike grunner ikke hadde nådd et tilfredstillende faglig nivå allerede i løpet av uke tre av emnet, men det bør ikke være slik at studentene opplever den muntlige vurderingen som et enklere alternativ enn å legge ned en ordentlig innsats i arbeidet med førsteutkastet av Kursoppgave 1.

Kursoppgave 1 vil være hovedtema for samtalen, men i den grad det oppleves som nødvendig kan de emneansvarlige/sensorene stille spørsmål om alle tema som omfattes av læringsutbyttebeskrivelsen for emnet. Den muntlige prøven gjennomføres kort tid etter at studentene har fått tilbakemelding på Kursoppgave 1, senest i løpet av uke seks på emnet. Siden både de studentene dette eventuelt vil gjelde og studieadministrasjonen vil være interessert i at spørsmålet om godkjent arbeidskrav avklares raskt, vil studentene ikke kunne påregne mer enn 24 timers varsel før gjennomføring av prøven. Dersom den muntlige prøven blir godkjent, vil dette medføre at det obligatoriske arbeidskravet «godkjent obligatorisk oppgave» ansees som oppfylt.

Vi tror at dette vil være et nyttig tilbud for de studentene som av ulike grunner ellers ikke ville fått godkjent sin obligatoriske oppgave på emnet. Tilbudet vil bidra til at fakultetet fanger opp studenter som er motivert for studiene, men som ellers ville blitt hengende etter i studieprogresjon. Samtidig ivaretas det kontrollformålet som det obligatoriske arbeidskravet er ment å ivareta gjennom at studentene uansett skal levere inn sin besvarelse av Kursoppgave 1 som en del av vurderingsmappen.

Forslaget innebærer en ny måte å tenke om den obligatoriske oppgaven på ved fakultetet, og det er noe uklart hvilke nye administrative rutiner som må etableres for å gjennomføre forslaget. I forståelse med studieårsansvarlig for første studieår foreslår vi derfor at forslaget i første runde gjennomføres som en prøveordning for studieåret 2022-2023, med en påfølgende evaluering og ny vurdering etter at årets kurs er gjennomført.

Forslag:

Med virkning for studieåret 2022-2023 endres punktet «Obligatorisk undervisningsaktivitet» i emnebeskrivelsen for JUS 212 fra:

2 Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i [Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse](#).
2. For alle skriftlige arbeider som skal regnes med i obligatoriske arbeidskrav, skal hele oppgaven besvares, og besvarelsen må fylle de kvalitative og kvantitative minstekravene som er fastsatt i «[Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap](#)».
3. Ordgrensen for arbeidsgruppeoppgaver er 1000 ord inkludert fotnoter og sluttnoter. Grensen er absolutt.

4. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsrammen er fire dager. Ordgrensen er 3000 ord, og den må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende vurdering (eksamen).
5. Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
6. Kursgodkjenning foreldes ikke.

Til (endringer i kursiv):

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse.
2. For alle skriftlige arbeider som skal regnes med i obligatoriske arbeidskrav, skal hele oppgaven besvares, og besvarelsen må fylle de kvalitative og kvantitative minstekravene som er fastsatt i «Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap».
3. Ordgrensen for arbeidsgruppeoppgaver er 1000 ord inkludert fotnoter og sluttnoter. Grensen er absolutt.
4. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsrammen er fire dager. Ordgrensen er 2750 ord, og den må være godkjent før studenten kan framstille seg til avsluttende vurdering (eksamen). *Studenter som ikke får godkjent den obligatoriske oppgaven får tilbud om å gjennomføre en muntlig prøve med utgangspunkt i oppgaven. Godkjent muntlig prøve er tilstrekkelig for å oppfylle kravet om godkjent obligatorisk oppgave.*
5. Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs.
6. Kursgodkjenning foreldes ikke.

Johan Giertsen og Jan-Ove Færstad

Emneansvarlige JUS212 Avtalerett

[Tilbake til saklisten.](#)

Sak 49/22

Møteplan for studieutvalget 2022/23

Saken ettersendes.